

Forslag

til

Lov om tjenestemandspension.

Fremsat den 20. februar 1969 af *ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.*

Kapitel 1. Anvendelsesområde.

§ 1. Denne lov omfatter tjenestemænd, der er ansat efter loven om statens tjenestemænd, og tjenestemænd i folkeskolen, folkekirken og folketinget samt sådanne tjenestemænds efterlevende ægtefæller og børn.

Kapitel 2. Egenpension.

§ 2. En tjenestemand er berettiget til egenpension, når han efter 10 års ansættelse i en stilling, i hvilken ansættelsen efter reglerne i § 4 kan medregnes i pensionsalderen, afskediges på grund af alder, som følge af helbredsbetaget utjenstdygtighed eller af anden ham utilregnelig årsag.

Stk. 2. Uanset ansættelsestidens længde har en tjenestemand dog ret til egenpension efter §§ 7-8, såfremt afsked finder sted på grund af nedsættelse af erhvervsevnen som nævnt i § 7 eller skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten.

Stk. 3. Har en tjenestemand forud for sin ansættelse i tjenstemandsstilling været omfattet af en pensionsordning, der har været knyttet til beskæftigelse, som efter reglerne i § 4 ikke kan medregnes i pensionsalderen, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at sådan beskæftigelse medregnes som ansættelsestid efter stk. 1 med indtil 10 år.

§ 3. En tjenestemand er berettiget til afsked på grund af alder fra udgangen af den måned, hvori han fylder 60 år eller opnår den lavere alder, som efter anden lov måtte være fastsat for denne ret.

L.- og P.min. j. nr. P. 183-1969.

§ 4. En tjenstemands pensionsalder er det antal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har været statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd eller har oppebåret lønning i medfør af § 32 i lov om statens tjenestemænd.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenstemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som denne lov.

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjeneste i Finland, Island, Norge eller Sverige har været omfattet af den for tjenestemænd i vedkommende land gældende pensionsordning eller en dertil svarende statsfinansieret eller statsgaranteret pensionsordning, medregnes i hans pensionsalder, såfremt der efter den pågældende pensionsordning på lignende måde foretages medregning i pensionsalderen af ansættelse i offentlig tjeneste her i landet. Ved afsked på grund af alder medregnes en sådan ansættelse dog kun, såfremt den har været efterfulgt af mindst 10 års ansættelse, som efter reglerne i stk. 1 og 2 kan medregnes i pensionsalderen.

Stk. 4. Den tid, i hvilken en tjenestemand har haft nedsat tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen træffer efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Stk. 6. Såfremt en tjenestemand er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil 10 år.

§ 5. En tjenestemands pensionsgivende lønningsindtægt er lønnen på det opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg. Lønningsindtægt, der overstiger kr., kommer dog ikke i betragtning ved pensionsberegning.

§ 6. Egenpension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på kr. samt et beløb, der andrager procent af den pensionsgivende lønningsindtægt. Pensionen kan ikke overstige den til en pensionsalder på 37 år svarende pension.

Stk. 2. Når en tjenestemand begærer afsked efter at være fyldt 60 år, nedsættes pensionen i forhold til den tid, der står tilbage, indtil han fylder 67 år eller opnår den lavere alder, ved hvilken han senest skulle have været afskediget.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 35-37 i lov om statens tjenestemænd finder anvendelse ved fastsættelse af fradraget efter stk. 2.

§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel af fuld erhvervsevne eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Stk. 2. I forbindelse med ansættelse som tjenestemand kan det dog bestemmes, at ansættelsen inden for et nærmere fastsat tidsrum ikke giver ret til pension efter stk. 1, såfremt afsked finder sted som følge af en allerede ved ansættelsen konstateret lidelse.

§ 8. Finder afsked sted på grund af utjenstedygtighed, som er forårsaget af, at der under udførelse af tjenesten er overgået tjenestemanden en tilskadekomst, der be-

grunder krav på erstatning i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, er han berettiget til den egenpension, der gælder for den højeste pensionsalder.

Stk. 2. Har en tjenestemand ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller væsentligt bidraget til tilskadekomsten, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemme, at forhøjet pension efter stk. 1 bortfalder eller nedsættes.

§ 9. Bliver en pensioneret tjenestemand, hvis afsked skyldtes helbredsbedinget utjenstedygtighed, atter tjenstedygtig, har han, hvis han ikke er fyldt 60 år, pligt til at lade sig genansætte i sin tidligere stilling eller en anden passende stilling, som han før sin afsked ville have haft pligt til at overtage.

Stk. 2. Undlader en af helbredsmæssige årsager pensioneret tjenestemand trods opfordring at fremskaffe sådan helbredsoplysning som omhandlet i § 29, eller opfylder han ikke sin pligt efter stk. 1, inddrages pensionen, og bestemmelserne i §§ 24-26 finder anvendelse. Ved opgørelsen af pensionsalderen medregnes dog den tid, i hvilken han har modtaget pension.

§ 10. Pensionen inddrages, såfremt en pensioneret tjenestemand på ny opnår ansættelse, som efter reglerne i § 4 medregnes i hans pensionsalder. Ved senere afsked af pensionsbegrundende årsag er den pågældende berettiget til pension af mindst samme størrelse som den inddragne pension.

Kapitel 3. Ægtefællepension.

§ 11. Ægtefællen efter en tjenestemand, der afgår ved døden efter at have opnået en pensionsalder på mindst 3 år, eller som ved sin død var pensioneret, er berettiget til ægtefællepension, medmindre ægteskabet blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller afskediget med ret til egenpension efter kapitel 2.

Stk. 2. Ægtefællen efter en tjenestemand, der er omkommet under udførelse af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, er dog uanset den afdøde ægtefælles ansættelsestid berettiget til ægtefællepension.

F. t. l. om tjenestemandspension.

§ 12. Ægtefællepension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på kr. samt et beløb, svarende til $\frac{2}{3}$ af egenpensionen efter § 6, stk. 1.

Stk. 2. Er den afdøde ægtefælle afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, udgør pensionen det beløb, der gælder for den højeste pensionsalder.

Stk. 3. Såfremt den afdøde ægtefælles alder efter fradrag af det antal år, ægteskabet har varet, overstiger den længstlevende ægtefælles alder ved førstafdødes død med mere end 10 år, nedsættes ægtefællepensionen efter stk. 1-2 med 2 pct. for hvert år, forskellen overstiger 10 år.

§ 13. Såfremt en tjenestemand efterlevende ægtefælle er berettiget til mere end én ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som efter § 4 kan medregnes i pensionsalderen, sker der kun udbetaling af den ægtefællepension, der er størst.

Kapitel 4. Børnepension m. v.

§ 14. En pensioneret tjenestemand er berettiget til børnepensionstillæg for sine børn.

Stk. 2. Når en tjenestemand eller pensioneret tjenestemand afgår ved døden, er hans børn berettigede til børnepension.

Stk. 3. Retten efter stk. 1 og 2 omfatter stedbørn, som er medtaget til forsørgelse i det fælles hjem.

Stk. 4. For hvert barn kan der kun udbetales én ydelse efter reglerne i stk. 1-3. Er betingelserne i stk. 1 og 2 til stede samtidig, foretages udbetaling efter stk. 2.

§ 15. Børnepensionstillæg og børnepension udgør for hvert barn 2.000 kr. årlig. Børnepension til forældreløse børn udgør dog for hvert barn 4.000 kr. årlig.

Stk. 2. Børnepensionstillæg i forbindelse med egenpension og børnepension i forbindelse med ægtefællepension kan dog ikke overstige den pensionsgivende lønningsindtægt. Det samme gælder børnepensioner til en tjenestemand efterlevende børn tilsammen.

§ 16. Retten til pension efter § 14 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år. Hvis barnets uddannelse ikke er afsluttet på dette

tidspunkt, og forholdene taler derfor, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen dog tillade, at der ydes hel eller delvis pension, indtil uddannelsen er afsluttet.

Kapitel 5. Særregler.

§ 17. Når en tjenestemand bliver afskediget efter at være fyldt 60 år, men inden sit fyldte 70. år, som følge af, at han har nået den aldersgrænse, der gælder for vedkommende stilling, fastsættes pensionen efter § 6 og § 12 på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved tjeneste indtil 70 års alderen.

§ 18. For militære tjenestemænd, der afskediges inden deres fyldte 60. år som følge af, at de har nået den for stillingen fastsatte aldersgrænse, indgår hvert af de sidste 5 tjenestear i pensionsalderen med 2 år.

Stk. 2. Såfremt en militær tjenestemand efter sin afsked forretter fuld tjeneste i reserven udover 2 år, forhøjes pensionsalderen efter stk. 1 fra det fyldte 60. år med ansættelsestiden i reserven.

§ 19. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at statsborgere i de øvrige nordiske lande, som har ansættelse inden for det i § 1 angivne område på tilsvarende vilkår som tjenestemænd, i pensionsmæssig henseende behandles efter reglerne i denne lov.

Kapitel 6. Efterindtægt.

§ 20. Ægtefællen efter en tjenestemand, som ved sin død oppebar lønning eller var pensioneret, er berettiget til efterindtægt, medmindre ægteskabet var opløst ved skilsmisse. Efterlader den pågældende sig ikke ægtefælle, men børnepensionsberettigede børn, er disse berettigede til efterindtægt.

Stk. 2. Efterindtægt efter en person, som ved sin død var berettiget til ægtefællepension i henhold til denne lov, tilkommer de børn af den pågældende, der er berettigede til børnepension efter den først afdøde ægtefælle.

Stk. 3. Afgår en tjenestemand ved døden uden at efterlade sig ægtefælle eller børne-

pensionsberettigede børn, er hans bo berettiget til efterindtægt.

§ 21. Efterindtægt udgør for hver måned et beløb svarende til den sidst udbetalte lønningsindtægt eller pension.

§ 22. Retten til efterindtægt omfatter et tidsrum af 3 måneder efter dødsfaldet, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Er en tjenestemand afgået ved døden som umiddelbar følge af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, omfatter retten til efterindtægt efter § 20, stk. 1, et tidsrum af 12 måneder.

Stk. 3. Ægtefællens ret til efterindtægt efter en tjenestemand, der er afgået ved døden, før ægtefællen efter § 11 er berettiget til ægtefællepension, omfatter et tidsrum af 9 måneder.

§ 23. Hvis en ægtefælle, som er berettiget til efterindtægt, afgår ved døden inden efterindtægtsperiodens udløb tilkommer den del af efterindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, førstafdødes børnepensionsberettigede børn. Så længe denne efterindtægt udbetales til børnene, har disse ikke ret til efterindtægt efter § 20, stk. 2.

Stk. 2. Så længe den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt vedvarer, sker der ikke udbetaling af ægtefællepension eller af børnepension til den længstlevende ægtefælles børnepensionsberettigede børn.

Stk. 3. Børnepension til børn, der er berettigede til efterindtægt i medfør af § 20, stk. 1, udbetales ikke, så længe retten til efterindtægt vedvarer. I tilfælde, hvor børnepension er større, end efterindtægten ville blive, træder børnepensionen dog i efterindtægtsens sted.

Kapitel 7. Opsat pension.

§ 24. En tjenestemand, der har opnået en pensionsalder på mindst 3 år, og som fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension efter § 2, har ret til en pensionsydelse svarende til egenpension beregnet efter § 6, stk. 1, jfr. § 27, på grundlag af hans pensionsalder og pensionsgivende lønningsindtægt ved fratrædelsen (opsat pension). Dette gælder dog ikke, hvis tjenestemanden

overgår til anden ansættelse, som efter § 4 medregnes i hans pensionsalder.

Stk. 2. Opsat pension udbetales fra den 1. i måneden efter det fyldte 67. år. Indtræder der efter afskedigelsen erhvervsudygtighed, der medfører tilkendelse af offentlig invalidepension, udbetales pensionen dog fra samme tidspunkt som invalidepensionen.

Stk. 3. Retten til opsat pension ophører, såfremt den pågældende på ny ansættes i en stilling, i hvilken ansættelsen efter § 4 kan medregnes i hans pensionsalder.

§ 25. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, har ægtefællen ret til en pension, der udgør $\frac{2}{3}$ af den pension, hvortil afdøde var berettiget. Dette gælder dog ikke, hvis ægteskabet blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter dødsfaldet.

§ 26. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, er hans børn fra den 1. i måneden efter dødsfaldet berettigede til en pension, der for hvert barn udgør 10 pct. af den pension, hvortil afdøde var berettiget. For så vidt der ikke udbetales ægtefællepension, udgør pensionen for hvert barn 20 pct. af den opsatte pension.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 i forbindelse med pension til ægtefællen kan dog ikke overstige pensionen efter § 24. Det samme gælder de samlede pensioner til efterlevende børn.

Stk. 3. Retten til børnepension efter stk. 1 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år.

Kapitel 8. Regulering.

§ 27. Når der sker generel ændring af løn til tjenestemænd, foretages tilsvarende regulering af pensioner og efterindtægt efter bestemmelserne i kapitel 2-6. Egenpensionens og ægtefællepensionens basisbeløb, den i § 5 fastsatte beløbsgrænse for den pensionsgivende lønningsindtægt samt de efter § 15 gældende satser for børnepensionstillæg og børnepension reguleres på samme måde.

Stk. 2. Pensioner efter §§ 24-26 reguleres efter bestemmelsen i stk. 1, når udbetaling påbegyndes.

Kapitel 9. Forskellige bestemmelser.

§ 28. Afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at oppebære ydelser efter denne lov er til stede, træffes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. Afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, træffes efter indhentet udtalelse fra et nævn, Nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

Stk. 3. Ministeren træffer nærmere bestemmelse om sammensætningen af det i stk. 2 omhandlede nævn og om dets virkeområde.

§ 29. Til brug ved afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, kan ministeren forlange sådanne helbredsoplysninger, som han anser for nødvendige, samt kræve, at den pågældende underkaster

sig særlige undersøgelser, eventuelt under indlæggelse til observation på hospital.

§ 30. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om udbetaling af ydelserne efter denne lov.

Stk. 2. Efter regler, der fastsættes af ministeren, kan de berettigede give transport på ydelser efter denne lov til låneinstitutter, der af ministeren er godkendt hertil.

Stk. 3. Bortset fra det tilfælde, der er nævnt i stk. 2, kan de berettigede ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over ydelser efter denne lov, der ikke er udbetalt.

Kapitel 10. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 31. Denne lov træder i kraft samtidig med og har virkning fra samme tidspunkt som lov om statens tjenestemænd.

Stk. 2. Om ophævelse af den hidtil gældende lovgivning om tjenestemænds pension m. v. gælder reglerne i § 50 i lov om statens tjenestemænd.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Ved nærværende lovforslag stilles der forslag om en nyordning af pensionsforholdene for tjenestemænd, der træder i stedet for de i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte bestemmelser om pension og om efterindtægt for tjenestemænds efterladte.

Lovforslaget er overensstemmende med det af Tjenestemandskommissionen af 1965 udarbejdede udkast til lov om tjenestemandspension, der indgår i den af kommissionen den 12. december 1968 afgivne 2. delbetænkning.

I et bilag til lovforslaget er bestemmelserne i forslaget og de gældende regler opstillet som paralleltekster

Forslaget er forhandlet med statstjenestemandenes centralorganisationer i henhold til bestemmelsen i § 22 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til § 1.

Efter de gældende pensionsbestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd sikres der på de i loven fastsatte vilkår en statstjenestemand ret til pension for sig selv og sin efterladte enke samt til børnepension, jfr. lovens § 49, stk. 1.

Ifølge § 39 i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere og § 30, stk. 1, i lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v. finder lønnings- og pensionslovens regler om pension tillige anvendelse henholdsvis for folkeskolens tjenestemænd og for tjenestemænd i folkekirken samt for disse tjenestemænds efterladte. Tilsvarende gælder med hensyn til de i lønnings- og pensionsloven indeholdte bestemmelser om efterindtægt. Endvidere har fast ansatte tjenestemænd ved folkettinget ifølge lønnings- og pensionslovens § 49, stk. 1, ret til pension efter samme regler, som gælder for statstjenestemænd.

Da efterlønsforholdene for statstjenestemænd, der omfattes af lov om statens tjenestemænd, og for de øvrige her nævnte grupper af tjenestemænd vedblivende forudsættes tilrettelagt på ensartet måde, foreslås det, at disse tjenestemandsgupper for så vidt angår den pensionsmæssige stilling henføres under en fælles lov. I overensstemmelse hermed er det i lovforslagets § 1 bestemt, at loven gælder for tjenestemænd, der er ansat efter loven om statens

tjenestemænd, samt for tjenestemænd i folkeskolen, folkekirken og ved folkettinget og for sådanne tjenestemænds efterlevende ægtefæller og børn.

Til § 2.

Efter lønnings- og pensionslovens almindelige regler indtræder retten til pension, når en tjenestemand har haft fast ansættelse i tjenestemandsstilling ud over 5 år efter sit fyldte 30. år. Pensionsretten tilsikrer for tjenestemandens eget vedkommende adgang til at opnå egenpension ved afsked på grund af alder, svagelighed eller af anden ham utilregnelig årsag, jfr. lovens § 53, stk. 1, 1. pkt.

I øvrigt er det en betingelse for at erhverve pensionsret, at ansættelse i tjenestemandsstilling har fundet sted forud for det fyldte 40. år, idet der ved ansættelse efter 40 års alderen ikke opnås ret til tjenestemandspension, medmindre særskilt hjemmel for tillæggelse af pensionsret tilvejebringes. Tilsvarende er det bestemt, at genansættelse i tjenestemandsstilling efter det 40. år som hovedregel ikke er forbundet med ret til pension. Sådant udelukkelse fra pensionsadgangen gælder dog ikke i tilfælde af genansættelse efter 40 års alderen, såfremt udtræden af tjenesten skete af en tjenestemanden ikke-tilregnelig årsag, jfr. lønnings- og pensionslovens § 49, stk. 2, smh. med § 9.

Efter de foreslåede regler baseres pensionsadgangen i princippet på, at ansættelsen i tjenestemandsstilling medfører inddragelse under den til tjenestemandssystemet knyttede pensionsordning, således at tjenestens forløb og tidsmæssige udstrækning for den enkelte tjenestemand bliver bestemmende for udmålingen af pensionsgodets økonomiske værdi. I overensstemmelse hermed er det lagt til grund, at pensionsadgangen fremtidig ikke bør gøres afhængig af, om tjenestemanden på ansættelsestidspunktet har overskredet en bestemt i loven fastlagt aldersgrænse, og der er følgelig ikke i lovforslaget medtaget regler om en aldersmæssig begrænsning, svarende til den nugældende 40 års aldersgrænse, i adgangen til at blive omfattet af tjenestemandspensionsordningen.

I lighed med den gældende ordning bygger lovforslagets regler om egenpension på, at tjenestemandens afsked på grund af alder, svagelighed eller af anden ham utilregnelig årsag kvalificerer til opnåelse af sådan pension.

Med hensyn til vilkårene for pensionserhvervelse i forbindelse med afsked på grund af alder bemærkes, at regler om den pligtige afgangsalder er optaget

under § 29 i forslag til lov om statens tjenestemænd, medens nærværende lovforslag i § 3 indeholder nærmere bestemmelser angående den aldersgrænse, ved hvilken en tjenestemand er berettiget til at forlange afsked med pension.

Da det er en forudsætning for tillægelse af svagelighedspension, at en tjenestemand af helbredsmæssige årsager bliver ude af stand til at fortsætte tjenesten, er erhvervelse af egenpension på helbredsforårsaget grundlag ifølge den foreslåede lovtæst gjort afhængig af, at afsked finder sted som følge af helbredsbetinget utjenstdygtighed. I betragtning af, at der som led i et nyt tjenestemandssystem søges skabt øget adgang til at foretage omflytning af tjenestemandsansat personale, er det forudsat, at det fremover i højere grad end nu vil blive muligt at overflytte sådanne tjenestemænd, som af helbredsmæssige grunde findes ude af stand til at varetage den hidtidige stilling, men som vil kunne bestride andet arbejde på fyldestgørende måde, til anden passende tjeneste.

Hensynet til, at den tjeneste, der skal kunne begrunde tillægelse af pension, må være af en rimelig stabilitet og passende varighed, tilgodeses efter lovforslagets § 2, stk. 1, gennem kravet om, at pensionsberettigelsen er betinget af, at tjenestemanden ved sin afsked har haft ansættelse i mindst 10 år i en stilling, som er af en sådan beskaffenhed, at ansættelsestid i stillingen efter de foreslåede regler kan medregnes i pensionsalderen. I forhold til de bestående regler medfører forslaget på dette punkt den ændring, at den gældende forudsætning om, at tjenestemanden har erhvervet pensionsalder ved tjeneste ud over en 5-årig karantid efter det 30. år, erstattes af en ordning, hvorefter det er en forudsætning for at få tillagt pension, at den forudgående tjeneste på tjenestemandsvilkår opfylder de nævnte krav med hensyn til ansættelsens art og varighed. Om beskaffenheden af den virksomhed, der efter de foreslåede regler skal kunne give adgang til erhvervelse af pensionsalder, henvises til bestemmelserne i lovforslagets § 4 og de dertil hørende bemærkninger.

Kravet om forudgående kvalificerende ansættelse i 10 år som betingelse for retten til at opnå pension ved afsked fra tjenestemandsstilling forudsættes efter lovforslaget fastholdt, hvad enten grunden til afsked er alder, svigtende helbred eller anden tjenestemanden utilregnelig årsag. Det er dog efter reglen i paragraffens 2. stk. forudsat, at en tjenestemand uanset tjenestemandsansættelsens længde har ret til pension efter bestemmelserne i lovforslagets §§ 7-8, dersom han afskediges på grund af erhvervsevnenedsættelse til en tredjedel eller der-

under, eller såfremt afsked skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten.

Bestemmelsen om 10 års ansættelse på tjenestemandsvilkår som almindelig forudsætning for opnåelse af egenpension modificeres efter stk. 3, der åbner mulighed for, at virksomhed af anden beskaffenhed, som ikke indgår i pensionsalderen, kan medregnes som kvalifikationstid. Efter forslaget er det en betingelse for at tage sådan virksomhed forud for tjenestemandsansættelsen i betragtning, at den pågældende som led i sin beskæftigelse har været omfattet af en med denne beskæftigelse forbundet pensionsordning. Det foreslås, at bestemmelse om, hvorvidt medregning inden for den opstillede ramme kan finde sted, træffes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

Når afsked finder sted af sådan årsag som angivet i § 2, forudsættes egenpensionen i hvert enkelt tilfælde beregnet i forhold til tjenestemandens pensionsalder og hans pensionsgivende lønningsindtægt, opgjort efter de i lovforslagets §§ 4 og 5 indeholdte bestemmelser.

Til § 3.

De almindelige regler om forudsætningerne for afsked med alderspension er fastlagt i lønnings- og pensionslovens § 53, stk. 1, hvor det er bestemt, at enhver tjenestemand er forpligtet til at søge sin afsked fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år, og at han er berettiget til at erholde afsked med pension, når han er fyldt 67 år. For visse grupper af tjenestemandsstillinger gælder der særregler om en lavere grænse for den alder, ved hvilken der kan søges afsked med pension, samt med hensyn til den pligtige afgangsalder. Sådanne afvigende aldersgrænsebestemmelser er ifølge lønnings- og pensionslovens § 53, stk. 3 og 4, fastsat for overjordemødre, overplejere, plejere og plejersker samt for sygeplejersker. Ved normerings- og klassificeringsloven er der desuden truffet bestemmelser om en særlig afgangsalder for visse tjenestemænd under civilforsvaret (§ 98), visse polititjenestemænd (§ 109), for tjenestemænd i 3., 7., 10., 12. og 15. lønningsklasse under toldgrænsekorpset (§ 115) samt for tjenestemænd i Grønland (§ 171, stk. 2). Endelig er militære tjenestemænd omfattet af specielle aldersgrænsebestemmelser i lov om forsvarets personel.

Spørgsmålet om afgangspligtens indtræden foreslås fremtidig behandlet som et anliggende, der vedrører tjenestemandenes ansættelsesvilkår. Bestemmelser herom er optaget i forslag til lov om statens tjenestemænd under § 29, hvorefter det er forudsat, at der efter nærmere undersøgelse af, i

hvilket omfang det ud fra tjenstlige hensyn vil være formålstjenligt at anvende nuancerede aldersgrænser, kan træffes aftale om afgangspligtens indtræden inden for en ramme bestående af 70 års alderen som den øvre grænse og det 60. år som den nedre grænse. Hvor der måtte blive tale om at anvende afgangsalder under 60 år, forudsættes det, at bestemmelserne herom træffes ved lov.

I tilslutning hertil indeholder § 3 i nærværende lovforslag bestemmelse om forudsætningerne for tjenstemænds ret til at forlange afsked med pension. Bestemmelsen indebærer en udvidelse af den tidsramme, inden for hvilken en tjenestemand i almindelighed kan vælge at lade sig pensionere, idet det bestemmes, at retten til afsked med pension indtræder fra udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 60 år, eller — såfremt der ved anden lov måtte være fastsat en aldersgrænse under 60 år for retten til at begære afsked med pension — når han når denne lavere alder.

Efter den foreslåede ordning vil de tjenstemænd, for hvem den frivillige afgangsalder efter de gældende regler er 67 år eller indtræder ved en alder mellem det 60. og det 67. år, således kunne opnå pension ved afsked på egen begæring fra et tidligere tidspunkt. I forbindelse hermed står, at der under § 6, stk. 2, er stillet forslag om, at den egenpension, der opnås ved sådan førtidspensionering, opgøres således, at der foretages nedsættelse af den ordinært beregnede pension med et beløb, der fastsættes i forhold til den tid, som står tilbage, indtil den pågældende kunne forlange afsked med ordinær pension ved det 67. år, eller — hvis der for stillingen gælder afgangspligt før 67 års alderen — indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget.

Til § 4.

Ifølge lønnings- og pensionslovens § 54, stk. 2, 1. pkt., regnes en tjenstemands pensionsalder fra det tidspunkt, da han i 5 år efter sit fyldte 30. år har været fast ansat i stillinger, der efter lovens bestemmelser er forbundet med pensionsret, uanset om tjenesten er udført under en eller flere styrelsesgrené.

På samme måde som en tjenestemand ved overgang fra en statstjenestemandstilling til en anden medtager den pensionsalder, der er erhvervet under den forudgående tjeneste, er det bestemt, at der ved overgang til ansættelse i statstjenestemandstilling fra pensionsberettigende ansættelse inden for visse andre offentlige ansættelsesområder foretages pensionsmæssig medregning af den forudgående tjeneste. Dette gælder således ifølge lønnings- og pensionslovens § 54, stk. 2, såfremt der sker overgang

til præste- eller lærerstilling i staten fra pensionsberettigende tjenestemandstilling i folkekirken, folkeskolen eller under Københavns kommunale skolevæsen samt ved overgang til statstjenestemandstilling fra pensionsberettigende stilling under Færøernes landsstyre eller fra en stilling, der er forbundet med medlemskab af en statsunderstøttet pensionskasse. Sådan stillingsmæssig overgang ledsages efter den gældende ordning af overførelse til statskassen af de pensionsbidrag, der er indeholdt under den forudgående ansættelse, jfr. de derom gældende bestemmelser i § 50, stk. 5 og 6.

Endvidere er der i lønnings- og pensionslovens § 50, stk. 4, fastsat bestemmelser angående efterbetaling af pensionsbidrag, som efter deres indhold hviler på en forudsætning om, at der med særlig lovhjælp kan skabes grundlag for erhvervelse af en pensionsanciennitet, der er højere end den pensionsalder, som efter de almindelige regler vil kunne opnås i løbet af ansættelsestiden. På grundlag heraf er der med hjemmel på de årlige normeringslove i en række tilfælde ud fra en konkret vurdering truffet bestemmelse om pensionsmæssig medregning af virksomhed, der ligger forud for ansættelsen i statstjenestemandstilling, herunder f. eks. sådan tidligere pensionsberettigende, offentlig tjeneste, som ikke falder ind under området for de ovenfor nævnte regler om automatisk medregning af forudgående tjeneste i folkeskolen m. v., ligesom der for visse stillingskategoriers vedkommende er truffet bestemmelse om tillæggelse af forhøjet pensionsanciennitet på grundlag af forudgående, ikke-pensionsberettigende beskæftigelse i statens tjeneste.

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 2 tænkes den af tjenestemandsforslaget afledede pensionssikring i højere grad, end det er tilfældet efter de gældende regler, baseret på den stillingsmæssige tilknytning, der etableres ved ansættelsen i tjenestemandstilling. Ud fra denne betragtning tager de foreslåede regler i lovforslagets § 4 sigte på, at ansættelsen i tjenestemandstilling skal kunne danne udgangspunkt for indtjening af pensionsalder under den efterfølgende tjeneste, således at i princippet hele ansættelsestiden indgår i opgørelsen af pensionsberegningsgrundlagets tidsfaktor. Denne nyordning må ses i sammenhæng med de regler om pensionsoptjeningens forløb, der er foreslået fastlagt i lovforslagets § 6.

Man har dog ikke anset det for nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at der knyttes virkninger afledt af pensionsaldersindtjening til tjenestemandsansættelsen i tilfælde, hvor den måtte finde sted i ganske ung alder og derpå ophører efter en relativt kortvarig tjeneste. Af denne årsag er bestemmelserne

baseret på, at pensionsalderen udgør det antal tjenesteår, der ligger efter tjenestemandens fyldte 25. år.

Efter de foreslåede regler er det nærmere angivet, hvilken art af tjeneste der skal kunne danne grundlag for medregning ved opgørelse af pensionsalderen og ved dermed kvalificere til opnåelse af pension, jfr. herved bemærkningerne til lovforslagets § 2. Det stillede forslag er udarbejdet med sigte på at søge skabt hjemmel i pensionsloven for pensionsmæssig medregning af sådan forudgående ansættelse på tjenestemandsvilkår i offentlig tjeneste, hvortil der har været knyttet pensionsrettigheder efter en ordning, der i alt væsentligt giver en pensionsmæssig stilling svarende til, hvad der gælder for statstjenestemænd. Det er i denne forbindelse lagt til grund, at anciennitetsmedregning i pensionsmæssig henseende inden for de i forslaget opstillede rammer vil kunne foretages, uden at det er fornødent at søge tilvejebragt efterfølgende godkendelse i form af speciel lov hjemmel.

Samtidig er det forudsat, at anden forud for tjenestemandsansættelse udført virksomhed, der er udført på vilkår, som adskiller sig fra reglerne for tjenestemandsforslaget, som alt overvejende hovedregel ikke skal kunne tilgoderegnes gennem tillægelse af forhøjet pensionsalder efter tjenestemandreglerne. I overensstemmelse hermed er der ikke i lovforslaget optaget bestemmelser, svarende til lønnings- og pensionslovens § 50, stk. 4, om vilkår for erhvervelse af pensionsanciennitet, der er højere, end hvad der følger af ansættelsestidens længde.

Af § 4, *stk. 1*, følger, at pensionsalder indtjenes sideløbende med tjeneste efter det 25. år i tjenestemandstilling inden for de områder, staten, folkeskolen, folkekirken og folketinget, der efter lovforslaget betragtes som en enhed i pensionsmæssig henseende, og med sådan tjeneste sidestilles dernæst inden forudgående offentlig virksomhed, som også efter de nugældende lovregler forudsættes medregnet ved opgørelse af den under tjenestemandsansættelse i staten erhvervede pensionsalder. De sidstnævnte stillingsområder omfatter tjenestemandstillinger under Københavns kommunale skolevæsen og ved Færøernes landsstyre, og hertil er efter forslaget føjet tjenestemandstillinger under Grønlands landsråd.

Med tjenestemandsansættelse ligestilles desuden den tid, i hvilken en tjenestemand, der er afskediget med forbindelse med stillingsnedlæggelse på grund af ændringer i forvaltningens organisation eller arbejdsform, har oppebåret lønning i medfør af § 32 i forslaget til lov om statens tjenestemænd.

I forhold til den bestående ordning indebærer forslaget den ændring, at den lovmæssigt fastslåede ret

til at medtage erhvervet pensionsalder ved stillingsmæssig overgang fra folkeskole- og folkekirkeområdet til statstjenestemandstilling udvides fra alene at omfatte overgang til præste- eller lærerstilling i staten til også at gælde i tilfælde, hvor ansættelse i statstjenestemandstilling af anden beskaffenhed måtte finde sted. Endvidere forudsættes pensionsmæssig tilgoderegning af forudgående tjeneste efter forslaget bestemmelser at kunne ske, hvad enten der — som det kræves efter de bestående regler — er kontinuitet mellem ansættelserne, eller den seneste ansættelse ikke ligger i umiddelbar forlængelse af den forudgående ansættelsesperiode.

Den gældende lovgivning indeholder som nævnt forskrifter om overførelse af pensionsbidrag fra det ene ansættelsesområde til det andet, når overgang mellem stillinger i statstjenesten og de her omhandlede stillinger uden for det egentlige statstjenestemandsområde finder sted. Da den bestående ordning imidlertid indebærer, at statskassen enten direkte eller indirekte via gældende refusions-, tilskuds- eller garantiordninger er økonomisk forpligtet over for krav, der støttes på pensionsreglerne inden for de her nævnte beslægtede, offentlige pensionsområder, findes det ufornuddet at opretholde bestemmelser, hvorefter der i forbindelse med stillingskifte fra et af områderne til et andet af pensionsbyrdehensyn foretages økonomisk afregning mellem forskellige offentlige kasser. Der er herefter ikke i lovforslaget optaget regler svarende til lønnings- og pensionslovens § 50, stk. 5, og ud fra samme betragtning er der heller ikke medtaget bestemmelser svarende til lovens § 50, stk. 6, om beløboverførelse ved overgang fra ansættelse med pensionsrettigheder i forhold til en statsunderstøttet pensionskasse til ansættelse i tjenestemandstilling eller omvendt.

§ 4, *stk. 2*, indeholder bemyndigelse for ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen til efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet at bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som pensionsordningen inden for statstjenestemandsområdet.

Til dette stillingsområde hører bl. a. de stillinger, der efter den gældende lov er betegnet som stillinger, hvortil er knyttet medlemskab af en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond. Disse pensionsordningers medlemskreds omfatter grupper af ansatte, der er beskæftiget på tjenestemandlignende vilkår ved en række offentlige eller private tilskudsberettigede institutioner og virksomheder, og som

gennem sådant medlemsskab er sikret pensionsrettigheder efter vedtægter, der er opbygget med tjenestemandspensionsreglerne som mønster. I finansiell henseende har der siden 1962 bestået den ordning, at statskassen garanterer for dækning af de forpligtelser, der påhviler 10 pensionskasser til at udrede vedtægtsmæssige pensioner, i det omfang kassernes løbende indtægter — hovedsagelig i form af medlemsbidrag og rente af formuer — måtte vise sig utilstrækkelige, medens det finansieringsmæssige grundlag for de øvrige 5 statsunderstøttede pensionskasser er tilvejebragt på anden måde.

Efter forslaget vil der være adgang til foruden pensionskassemedlemstid som anført at foretage pensionsmæssig medregning af pensionsberettigende ansættelse ved sådanne tilskudsinstitutioner, hvis personale på et selvstændigt hjemmelsgrundlag er tilsikret pensionsrettigheder på linje med, hvad der gælder for statens tjenestemænd, efter en pensionsordning, hvortil udgifterne dækkes fuldt ud gennem statstilskuddet til institutionens drift. Som eksempler på ordninger af denne beskaffenhed kan nævnes de gældende pensionsordninger for mødrehjælpsinstitutionernes tjenestemænd og for personale under åndssvageforsorgen.

Forslaget tager derudover sigte på pensionsmæssig medregning af forudgående ansættelsestid i kommunal tjenestemandstilling, idet det er lagt til grund, at de gældende kommunale tjenestemandspensionsregler i almindelighed er udarbejdet med statstjenestemandspensionsreglerne som mønster, og at der efter hidtidig praksis haves adgang til at søge normeringslovhjemmel i konkrete tilfælde for at medregne forudgående pensionsberettigende ansættelsestid i kommunal tjenestemandstilling, når overgang til ansættelse i statstjenestemandstilling finder sted. I forbindelse med stillingsmæssig overgang fra kommune til stat eller omvendt foretages overførelse af pensionsbidragsindeholdelser til det nye ansættelsesområde efter bestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 50, stk. 5.

Endvidere er der i en del andre tilfælde etableret pensionsordninger af lignende beskaffenhed som tjenestemandspensionsordningen, omfattende personale med tjenestemandslignende ansættelsesvilkår inden for områder, hvor opgaver af offentlig karakter varetages af en virksomhed, som ikke er inkorporeret i den offentlige forvaltning. Dette gælder f. eks. personale inden for telefonselskaberne og de private jernbaneselskaber. Hvor sådan ansættelse efterfølges af ansættelse i statstjenestemandstilling, har pensionsmæssig tilgoderegning efter det hidtidige system ligeledes været muliggjort derved, at der søges hjemmel på normerings- eller bevillings-

lov for tillæggelse af forhøjet pensionsalder og om fornødent pensionsret.

Medens det er forudsat, at der ikke foretages beløbsoverførelse til dækning af afløben pensionsrisiko, når ansættelse inden for et offentligt stillingsområde efterfølges af ansættelse under et andet område, inden for hvilket statskassen reelt hæfter for pensionsforpligtelserne, opstår der i denne sammenhæng spørgsmål om, på hvilke betingelser det hidtidige ansættelsesområde vil kunne frigøres for den pensionsforpligtelse, som overføres ved stillings-skifte, herunder om udgiftsfordeling bør ske derved, at stillingsovergang ledsages af overførelse af et beløb fra det hidtidige ansættelsesområde til dækning af en forholdsmæssigt beregnet andpart af den fremtidige pensionsbyrde, eller om udgiftsfordeling de to områder imellem først skal ske, når det bliver aktuelt at udrede pension. Det forudsættes, at de herhen hørende problemer søges løst ved aftale, således at der på grundlag heraf og efter forelæggelse for lønningsrådet træffes nærmere bestemmelse angående vilkårene for pensionsmæssig medregning af forudgående ansættelsestid inden for de områder, som den foreslåede bestemmelse vedrører.

Under *stk. 3* er der som en nydannelse foreslået optaget regler angående pensionsmæssig tilgoderegning af forudgående offentlig tjeneste i et af de øvrige nordiske lande.

Forslaget herom må ses på baggrund af, at Nordisk Råd i rekommandation nr. 26/1963 henstillede, at der blev skabt aftalemæssigt grundlag for at foretage medregning i pensionsmæssig henseende af ansættelsestid i statstjenestemandstilling eller anden dertil svarende stilling i et af de nordiske lande i de tilfælde, hvor sådan ansættelse efterfølges af tilsvarende ansættelse i et andet nordisk land. Efter at dette spørgsmål har været gjort til genstand for forhandling mellem ressortmyndighederne i de respektive lande, foreslås det, at der som led i en gensidig ordning i den danske tjenestemandsløvgivning optages bestemmelser, der tilgodeser de hensyn, som ligger til grund for den vedtagne rådsrekommandation.

Efter forslaget henføres sådanne stillinger, som omfattes direkte af de bestående statstjenestemandspensionsordninger i de pågældende lande, eller som er forbundet med pensionsrettigheder efter en indholdsmæssigt beslægtet, statsfinansieret pensionsordning, under området for fællesnordisk pensionssamordning.

Pensionsmæssig tilgoderegning tænkes gennemført i hvert af landene på den måde, at personer, der under den hidtidige virksomhed har gjort tjeneste i stillinger af den nævnte karakter, i tilfælde af

F. t. l. om tjenestemandspension.

senere ansættelse i tilsvarende stilling i et af de øvrige lande inddrages under de pensionsregler, der gælder i det land, hvor den senere ansættelse finder sted, og således at den pågældende i henseende til beregning af pensionsalder stilles, som om den forudgående virksomhed var foregået under ansættelse i det modtagende land. Som led i den foreslåede gensidige ordning er det forudsat, at udgiften til pension afholdes fuldt ud af det land, hvori ansættelse senest forud for pensioneringen har fundet sted, og det er tanken, at stillingskifte, der medfører overgang fra ét land til et andet, ikke skal være ledsaget af overførelse af udtrædelsesgodtgørelse eller lignende, idet sådan økonomisk afregning pensionsordningerne imellem i givet fald måtte foregå efter de indbyrdes forskelligartede regler, der gælder herom i hvert enkelt land. Det er dog efter forslaget en betingelse for at medregne forudgående tjeneste i et andet nordisk land ved opgørelse af alderspension, at den tidligere tjeneste er blevet efterfulgt af mindst 10 års ansættelse her i landet.

Stk. 4 indeholder bestemmelse om, at den pensionsalder, der indtjenes i løbet af ansættelsesperioder, under hvilke der er udført tjeneste med nedsat tjenestetid, opgøres således, at ansættelsestiden medregnes forholdsmæssigt nedsat. Dette svarer til, hvad der er bestemt i lønnings- og pensionsloven med hensyn til kvindelige tjenestemænd, som i medfør af lovens § 16 har fået tilladelse til nedsat tjeneste, og for så vidt angår pensionsmæssig medregning af deltidsansættelse forbundet med medlemsskab af en statsunderstøttet pensionskasse, jfr. lovens § 54, stk. 2.

Efter bestemmelsen i paragraffens *stk. 5* bemyndiges ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen til efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet at bestemme, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Forslaget må på dette punkt sammenholdes med lønnings- og pensionslovens § 10, hvoraf fremgår, at der i pensionsalderen sker fradrag af perioder, i hvilke en tjenestemand har stået uden for nummer. Under hensyn til, at det undertiden findes at være i statens interesse, at en tjenestemand træder uden for nummer en vis tid for at varetage virksomhed uden for statstjenesten, f. eks. i tilknytning til en international organisation, er der imidlertid i flere tilfælde med særskilt hjemmel på de årlige normeringslove givet tilladelse til, at tjenestemænd træder uden for nummer uden at måtte tåle afbrydelse i pensionsaldersindtjeningen.

Ved den ændrede affattelse søges der skabt lov-

mæssigt grundlag for en ordning, hvorefter der ud fra en konkret bedømmelse kan tages stilling til ansøgninger om pensionsmæssig medregning af en periode, under hvilken en tjenestemand med speciel tilladelse fritages for tjeneste, og uden at eventuel imødekomelse gøres afhængig af, at der tilvejebringes særskilt hjemmel på normeringslov. Ved denne ordning er det ikke hensigten at søge tilvejebragt grundlag for pensionsmæssig medregning af tjenestefri perioder i videre udstrækning, end det efter hidtidig bevillingspraksis har været muligt.

Under hensyn til, at det ud fra rekrutteringshensyn må anses for ønskeligt, at der haves mulighed for ved besættelse af enkelte stillinger, som stiller ganske særlige krav til indehaverens kvalifikationer, at kunne tilbyde ansættelse på specielle vilkår i pensionsmæssig henseende, stilles der i *stk. 6* forslag om en herpå sigtende hjemmel, idet det foreslås, at ministeren med lønningsrådets tilslutning skal kunne bestemme, at der ved pensionsberegning godskrives en tjenestemand indtil 10 tjenesteår, for så vidt den pågældende er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer.

Denne ordning er beslægtet med bestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 55, som giver mulighed for, at der med hjemmel på normeringslov under særlige omstændigheder ved pensionsberegning kan godskrives indtil 14 tjenesteår uden efterbetaling af pensionsbidrag. Sådan pensionsaldersforhøjelse er betinget af, at vedkommende tjenestemand forud for sin første ansættelse i en med pensionsret forbundet stilling har gennemgået en særlig langvarig uddannelse af videnskabelig eller teknisk art eller er antaget i statstjenesten på grund af ganske særlige kvalifikationer, og bestemmelsen er i hovedsagen kun blevet bragt til anvendelse i tilfælde, hvor første ansættelse i tjenestemandstilling sker ved udnævnelse til professor.

Til § 5.

Efter bestemmelsen foreslås, at pensionsfastsættelsen hvad det lønmæssige beregningsgrundlag angår foretages med udgangspunkt i lønnen på det løntrin, tjenestemanden har opnået, forhøjet med eventuelle personlige, pensionsgivende tillæg. Dette svarer til ordningen efter lønnings- og pensionsloven, hvorefter den pensionsgivende lønningsindtægt består af lønningsklassens begyndelsesløn med de opnåede alderstillæg samt eventuelle personlige, pensionsgivende tillæg. I den foreslåede lovtækt indgår bestemmelse om, at lønningsindtægt, der overstiger kr., ikke tages i betragtning ved pensionsberegning.

Til § 6.

Den endelige udformning af bestemmelsen i § 6, der fastlægger retningslinierne for beregning af egenpension, vil ikke kunne foretages, før der er taget nærmere stilling til spørgsmålet om tjenestemandspensionernes størrelsesniveau. Dette spørgsmål vil blive behandlet i 3. del af Tjenestemandskommissionens betænkning.

Til § 7.

Efter den gældende ordning er det — bortset fra tilfælde, hvor afsked skyldes en tilskadekomstforårsaget svagelighedstilstand — en betingelse for at opnå pension ved afsked på grund af helbreds-betinget utjenstedygtighed, at tjenestemanden har haft ansættelse i så lang tid, at han har erhvervet pensionsalder, hvortil der udkræves 5 års ansættelse efter det fyldte 30. år. Hvor betingelserne for at yde svagelighedspension herefter er til stede, fastsættes pensionen på samme måde som anden form for egenpension ved afsked af en tjenestemanden utilregnelig årsag i forhold til lønningsindtægten på fratrædelsestidspunktet og den opnåede pensionsalder.

Endvidere følger det af pensionsberegningsskalaen i lønnings- og pensionslovens § 54, stk. 3, at svagelighedspensionen fastsættes efter en mindstesats på 50 pct. af pensionsindtægten, uanset om den pågældende tjenestemand til trods for den tilstand, som har bevirket, at han ikke længere vil kunne varetage den stilling, han har beklædt, efter sin fratræden måtte have arbejdsvevnen delvis i behold.

Samtidig med, at det efter § 2 i lovforslaget er forudsat, at en tjenestemand er berettiget til ordinær egenpension, når afsked finder sted på grundlag af helbreds-betinget utjenstedygtighed efter mindst 10 års ansættelse, stilles der under § 7 forslag om en nyordning, som vil gøre det muligt under visse betingelser at opnå en kvalificeret svagelighedspension, der ikke er afhængig af, at ansættelsen i tjenestemandsstilling har haft en bestemt mindste varighed. Denne ordning vedrører sådanne afskedigelsessituationer, som er begrundet i, at en tjenestemand er blevet lidende af helbredsdefekter af en sådan karakter, at han må betragtes som helt eller i det væsentlige erhvervsudygtig, og tager sigte på i tilfælde af denne art at stille den pågældende i pensionsmæssig henseende, som om ansættelsen var blevet fortsat indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Ifølge stk. 1 er det en forudsætning for denne ordning af pensionsforholdet, at afsked finder sted inden tjenestemandens fyldte 60. år.

Dernæst er det en betingelse, at tjenestemandens erhvervsvevne er nedsat til $\frac{1}{3}$ af fuld erhvervsvevne eller derunder. Afgørelsen af, hvorvidt erhvervsvevnen må anses for nedsat i det her angivne omfang, træffes ifølge lovforslagets § 28 i hvert enkelt tilfælde af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager. Ved denne vurdering må der forudsættes foretaget et skøn over, hvilke indtjeningsmuligheder der foreligger for den pågældende efter afskedigelsen, når der tages hensyn til den lidelse, som har begrundet afskedigelse, til hans alder, uddannelse og hidtidige virksomhed, samt hvorledes resultatet af en sådan bedømmelse forholder sig til den lønningsindtægt, den pågældende oppebar forud for sin fratræden fra tjenestemandsstillingen.

Som stk. 2 er der foreslået optaget bestemmelser, der har til formål at skabe værn imod, at der påføres staten uforholdsmæssigt stor pensionsrisiko i tilfælde, hvor der efter de helbredsoplysninger, som tilvejebringes i forbindelse med tjenestemandsansættelse, kan være nærliggende fare for en helbredsudvikling, der i løbet af kortere tid fører til tab eller væsentlig nedsættelse af erhvervsvevnen. Forslaget går ud på, at det i forbindelse med ansættelse i tjenestemandsstilling kan bestemmes, at ansættelsen inden for et nærmere fastsat tidsrum ikke skal være forbundet med ret til pension i form af kvalificeret svagelighedspension, dersom afsked finder sted på grund af en ved ansættelsen konstateret lidelse.

Der er ikke i lovteksten angivet nogen højeste grænse for den tid, inden for hvilken en sådan begrænsning i retten til kvalificeret svagelighedspension kan gøres virksom. Det er imidlertid forudsat, at der i det enkelte tilfælde ikke bliver taget forbehold gældende for et så langt tidsrum, at adgangen til pension efter den foreslåede ordning bliver illusorisk.

Bestemmelsen i stk. 2 må ses i sammenhæng med de synspunkter, der ligger til grund for den i § 4 i forslag til lov om statens tjenestemænd indeholdte bestemmelse vedrørende helbredsforudsætningerne for ansættelse i tjenestemandsstilling. Det er her forudsat, at prøvelse af helbredsforholdene bliver foretaget forud for ansættelse i tjenestemandsstilling med henblik på vurdering af ansøgerens helbreds-mæssige egnethed til vedkommende stilling, hvorimod det ikke er hensigten at anstille helbredsundersøgelse med det formål at afgøre, hvorvidt helbredsforholdene er til hinder for ansættelse med pensionsrettigheder.

Er der ved ansættelsen blevet taget forbehold

efter stk. 2, betyder dette, at den pågældende tjenestemand ikke vil være omfattet af den kvalificerede pensionsdækning, dersom ansættelsesforholdet ophører inden for den fastsatte tidsgrænse på grund af utjenstdygtighed, der er forårsaget af den lidelse, hvorom der gælder forbehold. Derimod vil han efter ansættelsen være omfattet af tjenestemandspensionsordningens efterløns sikring i øvrigt og også af den særlige pensionsgaranti, såfremt han bliver afskediget på grund af erhvervsevnedssættelse under en tredjedel, når der ikke består årsagssammenhæng mellem erhvervsevnenes nedsættelse og den lidelse, hvorom der er taget forbehold.

Ordningen efter lovforslagets § 7 inødekommer hensynet til, at der sikres en tjenestemand, som afskæres fra fortsat beskæftigelse, fordi han rammes af svær invaliditet, en efterlønsdækning, der er afstemt i forhold til vilkårene efter normal afvikling af ansættelsen, og dette hensyn tilgodeses efter forslaget, hvad enten invaliditetstilstanden måtte indtræde, før tjenestemanden efter de almindelige regler har erhvervet pensionsadkomst eller på et senere stadium af ansættelsen. Herved opnås, at der skabes mulighed for en graduering, beroende på omfanget af erhvervsevnenes nedsættelse, i forhold til den egenpension, der er foreslået hjemlet efter bestemmelsen i lovforslagets § 2 ved afsked som følge af helbredsbetinget utjenstdygtighed, og som tænkes udmålt på grundlag af den pensionsalder, tjenestemanden har opnået på afskedigelsestidspunktet.

Samtidig med at reglerne ifølge forslaget rummer adgang til under visse omstændigheder at yde svagelighedspension efter en for tjenestemandene fordelagtigere beregning end hidtil, søges der som led i nyordningen af tjenestemandssystemet skabt øget mulighed for at foretage omflytning af tjenestemænd, som af helbredsmæssige grunde bliver uegnede til at varetage den hidtidige stilling. I forslag til lov om statens tjenestemænd er der under § 12 stillet forslag om, at en tjenestemand i denne situation har pligt til at overtage en anden stilling, som han kan bestride, og som må anses for passende for ham, alt under forudsætning af, at den pågældende ikke er fyldt 60 år.

Adgangen til at opnå svagelighedspension i form af ordinær egenpension eller som kvalificeret pension er herefter forudsætningsvis afhængig af, at der ikke inden for rammerne af den foreslåede bestemmelse i tjenestemandsløven afgives tilbud om overtagelse af anden stilling, som den pågældende har pligt til at modtage.

Endvidere er der efter bestemmelsen i § 9 i nærværende lovforslag foreslået opretholdt hjemmel for

at kræve, at en af helbredsmæssige årsager pensioneret, men atter tjenstdygtig tjenestemand genindtræder i tjeneste.

Til § 8.

Bestemmelsen angår de tilfælde, hvor afsked finder sted på grund af utjenstdygtighed, der skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, og sigter imod at bevare hjemmel for en i forhold til de almindelige regler gunstigere pensionsberegning i denne situation. I lighed med, hvad der gælder ifølge lønnings- og pensionslovens § 57, stk. 4, fastslås det, at afsked som følge af tilskadekomst forårsaget af utjenstdygtighed i princippet medfører ret til en pension, der beregnes, som om den pågældende tjenestemand havde opnået højeste pensionsalder. Af lovforslagets § 2, stk. 2, fremgår, at retten til tilskadekomstpension forudsættes at bestå uafhængigt af ansættelsestidens længde.

Efter de forudsætninger, der ligger til grund for de gældende regler om tilskadekomstpension, må der for at opnå sådan pension foreligge en overvejende grad af sandsynlighed for, at den helbredstilstand, som begrunder afsked, skyldes følger af et ulykkestilfælde under udførelse af tjenesten. Med tilskadekomst i lønnings- og pensionslovens forstand ligestilles ifølge § 57, stk. 5, skadelige påvirkninger af højst nogle få dages varighed, der skyldes tjenesten eller de forhold, hvorunder den foregår, og som medfører utjenstdygtighed.

Ved udformningen af lovforslagets bestemmelser om tilskadekomstpension har man anset det for hensigtsmæssigt at knytte tilskadekomstbegrøbet til ulykkesforsikringslovens fastlæggelse af, under hvilke forudsætninger der ydes erstatning som følge af arbejdsulykker. I overensstemmelse hermed gøres erhvervelse af tilskadekomstpension ifølge stk. 1 afhængig af, at den utjenstdygtighedstilstand, der danner baggrund for afskedigelse, er forårsaget af, at der under udførelse af tjenesten er overgået tjenestemanden en tilskadekomst, som begrunder krav på erstatning efter reglerne i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, jfr. herved lov bekendtgørelse nr. 459 af 18. august 1964.

I lighed med § 57, stk. 6, i den gældende lov indeholder stk. 2 undtagelser fra reglen om, at der ved afsked på grund af følger efter tilskadekomst under tjenestens udførelse opnås ret til en tjenestemandspension, der beregnes i forhold til højeste pensionsalder.

Ifølge lønnings- og pensionslovens § 57, stk. 6, 1. pkt., udelukkes tilskadekomst, som en tjenestemand selv har hidført med forset, fra behandling efter tilskadekomstpensionsreglerne. Denne ord-

ning, som det ikke er hensigten at søge ændret, opretholdes efter lovforslaget som en følge af, at tilskadekomstkriteriet er foreslået knyttet til ulykkesforsikringslovens bestemmelser, idet forsættligt hidført ulykkestilfælde efter denne lov udelukker fra forsikring. Af lønnings- og pensionslovens § 57, stk. 6, er herefter i lovforslaget alene medtaget reglen i 2. pkt., hvorefter tilskadekomstpension kan bortfalde eller nedsættes, såfremt den tilskadekomne tjenestemand ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv har hidført eller dog væsentligt bidraget til tilskadekomsten.

Under hensyn til de i ulykkesforsikringsloven indeholdte bestemmelser om anmeldelse af ulykkestilfælde m. v. er det ikke fundet fornødent i pensionslovforslaget at optage en bestemmelse svarende til lønnings- og pensionslovens § 57, stk. 7, ligesom henvisningsbestemmelsen i lovens § 57, stk. 8, er udeladt.

I pensionslovforslaget er der ej heller optaget bestemmelser om de forhold, der er behandlet i lønnings- og pensionslovens § 57, stk. 1-3, angående tjenestemænd, som bevarer ansættelse i tjenestemandsstilling til trods for, at en ved tilskadekomst under tjenesten pådraget skade har medført, at den hidtidige stilling ikke fortsat kan bestrides. Med hensyn til spørgsmålet om en tjenstemands forpligtelse til at overgå til anden stilling, såfremt de helbredsmæssige forudsætninger for at varetage den hidtidige stilling ikke længere er til stede, henvises til § 12 i forslag til lov om statens tjenestemænd samt til bemærkningerne til § 7 i nærværende lovforslag.

Til § 9.

Bestemmelsen i stk. 1 angår det forhold, at en af helbedsbetingede årsager pensioneret tjenestemand senere er blevet helbedsmæssigt restitueret og derefter må anses for at være i stand til på ny at udføre tjeneste. Hvor dette er tilfældet, er den pågældende ifølge forslaget forpligtet til at lade sig genansætte, medmindre han er fyldt 60 år.

Efter de gældende regler er det i lønnings- og pensionslovens § 62, stk. 3, 2. pkt., forudsat, at en tjenestemand, der er blevet pensioneret på helbedsmæssigt grundlag, men som atter er tjenstdygtig, har pligt til at indtræde i sin tidligere stilling eller en anden stilling; hvortil han inden sin afsked havde været pligtig at modtage forflyttelse, idet nægtelse af sådan genindtræden medfører bortfald af pensionen. Dette gælder, hvad enten pension er blevet ydet i form af ordinær svagelighedspension, eller der ved afskedigelsen er blevet tillagt forhøjet pension efter tilskadekomstreglerne. Endvidere indeholder § 62, stk. 3, i 1. pkt. den regel, at en

tilskadekomstpensioneret, men på ny tjenstdygtig tjenestemand mister retten til forhøjet pension, såfremt han nægter at overtage en efter sin uddannelse og helbredstilstand passende tjeneste i sin hidtidige styrelsesgren, jfr. herved lovens § 57, stk. 1 og 2.

Under hensyn til de synspunkter, der ligger til grund for de i forslag til lov om statens tjenestemænd indeholdte regler om aktive tjenestemænds pligt til at tåle ændringer i stillingen, er området for den tjeneste, som en pensionist under de angivne forudsætninger har pligt til at overtage, ifølge nærværende forslag afgrænset på den måde, at forpligtelsen — foruden den stilling, som den pågældende tidligere har været indehaver af — omfatter tjeneste i anden passende stilling, som han for sin afsked ville have haft pligt til at overtage. Heraf følger, at genansættelse uden for det tidligere ansættelsesområde må ske under iagttagelse af de procedureregler, der er foreskrevet i §§ 12-13 i forslag til lov om statens tjenestemænd.

Det forudsættes, at krav om genoptagelse af tjenesten inden for de afstukne rammer ligesom hidtil vil kunne fremsættes med forpligtende virkning såvel i tilfælde, hvor pensionering har fundet sted med ordinær svagelighedspension, som hvor der måtte være tillagt tilskadekomstpension, ligesom den foreslåede regel vil kunne bringes i anvendelse, hvor der er opnået pension i form af kvalificeret svagelighedspension.

I paragraffens 2. stk. er det bestemt, at vægring ved at efterkomme påkrav om genindtræden i tjeneste for en pensionist, der omfattes af bestemmelsen under stk. 1, får den konsekvens, at pensionen inddrages. Det samme gælder efter forslaget, dersom en af helbedsmæssige årsager pensioneret tjenestemand trods opfordring hertil undlader at fremskaffe helbedsoplysninger, der er afkrævet ham i medfør af bestemmelsen i lovforslagets § 29.

Medens pensionsbortfald som følge af pensionistens vægring ved at efterkomme krav om genindtræden i tjeneste, som der haves pligt til at overtage, efter de gældende lovregler har den virkning, at den pågældende fortaber retten til pension, er det i nærværende lovforslag lagt til grund, at den omstændighed, at forudsætningerne for at oppebære den tillagte pension ikke længere findes at være til stede, ikke medfører indgreb i den efterlønsret, som efter forslaget ville være sikret, såfremt udtræden af tjenesten var sket under omstændigheder, der ikke ville berettigge til egenpension efter § 2. På denne baggrund foreslås det, at den pågældende, efter at pensionsinddragelse har fundet sted, bevarer krav på en senere forfaldende

pension, der fastsættes forhold til lønningsindtægten på pensioneringstidspunktet og den opnåede pensionsalder, og som i det hele behandles efter de om opsatte pensionskrav foreslåede regler, jfr. lovforslagets §§ 24-26 med bemærkninger. Det foreslås dog, at den ansættelsestid, der efter forslaget § 24 lægges til grund ved opgørelse af kravet på opsat pension, i den heromhandlede situation forøges med den tid, i hvilken den pågældende har modtaget pension.

Til § 10.

I lighed med, hvad der gælder ifølge lønnings- og pensionslovens § 62, stk. 1, udelukker bestemmelsen i lovforslagets § 10, at egenpension kan oppebæres samtidig med lønningsindtægt fra en tjenstemandsstilling eller en dermed beslægtet ansættelse, idet det bestemmes, at egenpension inddrages, såfremt en pensioneret tjenestemand på ny opnår sådan ansættelse, som medregnes i hans pensionsalder.

Heraf følger, at pensionen forudsættes inddraget ved genindtræden i aktiv tjeneste såvel i de tilfælde, hvor genansættelse finder sted i en tjenstemandsstilling inden for det stillingsområde, der er direkte omfattet af pensionslovforslaget, som hvor en pensioneret tjenestemand måtte indtræde i en ansættelse, der i øvrigt ville blive taget i betragtning i medfør af lovforslagets § 4, hvis den blev efterfulgt af egentlig tjenstemandsansættelse. Der vil efter den her anvendte afgrænsning blive foretaget inddragelse af tjenstemandspensionen, dersom en pensioneret tjenestemand opnår ansættelse med pensionsrettigheder på linje med, hvad der gælder for statstjenestemænd, inden for en kommune, et koncessioneret selskab eller en anden offentlig virksomhed, for så vidt som der forudsættes at være adgang til i henhold til lovforslagets § 4, stk. 2, at medregne sådan ansættelse ved overgang til tjenstemandsstilling, og man har herefter ikke anset det for nødvendigt at opretholde særregler angående pensionsinddragelse i denne situation, som efter de hidtil gældende bestemmelser er særskilt behandlet under § 62, stk. 5, i lønnings- og pensionsloven.

Den person, hvis pension er blevet inddraget i forbindelse med genansættelse, er ifølge lovforslaget berettiget til pension af mindst samme størrelse som den inddragne pension, når han senere på ny afskediges af pensionsbegrundende årsag. Herved opnås, at den pågældende, såfremt der ikke i løbet af den seneste ansættelse måtte være erhvervet pension, som er højere end den inddragne pension, er garanteret en efterløn, der som minimum svarer til den pension, han tidligere har modtaget.

Foruden reglerne om pensionsinddragelse ved

genansættelse i pensionsberettigende stilling er bestemmelser om bortfald af egenpension optaget i lønnings- og pensionsloven under § 62, stk. 2, litra a-c, der foreskriver, at pensionen bortfalder under følgende omstændigheder:

- a. Såfremt en pensionist modtager tjeneste for en fremmed stat uden vedkommende ministers tilslutning.
- b. Dersom pensionen henstår uhævet i et sammenhængende tidsrum af 3 år, uden at lovlig forhindring senere bevises.
- c. Når pensionisten overbevises om inden sin afsked at have gjort sig skyldig i forhold, som efter § 60 ville have medført tab af pensionsretten.

Såfremt en person, der er afskediget med ordinær svagelighedspension eller tilskadekomstpension, men som på ny er tjenstdygtig, nægter at indtræde i sin tidligere stilling eller en anden stilling, hvortil han inden sin afsked havde været pligtig at modtage forflyttelse, bortfalder pensionen i medfør af lovens § 62, stk. 3, 2. pkt.

Yderligere er det bestemt, at udbetaling af pension, der er blevet tillagt efter helbredsforårsaget afskedigelse, kan standses, for så vidt pensionisten undlader at fremskaffe sådanne oplysninger om sin helbredstilstand, som der efter lønnings- og pensionslovens § 62, stk. 3, er hjemmel til at fordre. Pensionsinddragelsen vedvarer i så fald, indtil det er bevist, at utjenstdygtigheden fremdeles består.

For så vidt angår lovforslagets bestemmelser om pensionsinddragelse som sanktion over for en af helbredsmæssige årsager pensioneret tjenestemand, der nægter at efterkomme lovligt påkrav om genindtræden i tjeneste eller undlader at fremskaffe afkrævede helbredsoplysninger, henvises til § 9 og dertil hørende bemærkninger.

Man har ikke anset det for nødvendigt at opretholde bestemmelser om bortfald af egenpension under de omstændigheder, der er anført i lønnings- og pensionslovens § 62, stk. 2, litra a-c, som foreslås ophævet.

Til § 11.

Medens der efter tjenstemandslovgivningens regler om ansættelses- og lønningsvilkår principielt består ligestilling mellem mandlige og kvindelige tjenstemænd og haves lige adgang for mænd og kvinder til at opnå egenpension, er der ikke hjemmel til at yde ægtefællepension til en kvindelig tjenstemands efterlevende ægtefælle.

Efter nærværende lovforslag er det lagt til grund, at pensionsordningen fremdeles bør indeholde bestemmelser om en af tjenstemandsforholdet af-

ledet pensionssikring til fordel for efterlevende, hvis adkomst grunder sig på ægteskab med en tjenestemand. Da bestemmelserne om pensionsforholdet bygger på, at tjenestemandspensionen betragtes som en rettighed, der følger af, at ansættelsesforholdet er blevet etableret i tjenstemandsansættelsens form, er der i overensstemmelse hermed i lovforslaget optaget regler om en såvel den mandlige som den kvindelige part i ægteskabet omfattende ægtefællepension.

Bestemmelserne i § 11 tager udgangspunkt i de nugældende, lovbestemte forudsætninger for retten til enkepension.

Ifølge lønnings- og pensionsloven fremtræder sammenhængen mellem tjenstemandens pensionsmæssige stilling og enkens pensionsadgang bl. a. på den måde, at en tjenstemandsenkes ret til ordinær enkepension efter lovens § 64, stk. 1, er betinget af, at manden ved sin død havde erhvervet pensionsalder, d. v. s. havde haft ansættelse som tjenestemand ud over 5 år efter sit fyldte 30. år, eller at han selv var pensioneret. Derimod er en tjenstemands enke i henhold til § 64, stk. 4, berettiget til enkepension uden hensyn til mandens alder og tjenstemandsansættelsens varighed, såfremt manden er omkommet ved udførelse af sin tjeneste eller er afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, og dette gælder, hvad enten dødsfaldet er indtruffet, medens manden endnu var i tjeneste, eller først efter at han var pensioneret på tilskadekomstforårsaget helbredsgrundlag.

Samtidig med at retten til enkepension som hovedregel er afhængig af, at manden under sin tjeneste havde opnået pensionsalder, er det efter lønnings- og pensionsloven en betingelse for enkens pensionsadgang, at visse forudsætninger med hensyn til tidspunktet for ægteskabets indgåelse er opfyldt, idet loven i § 67, stk. 1, fastslår, at en tjenstemands enke er uberettiget til enkepension, dersom ægteskabet er indgået efter mandens 60. år eller på hans dødsleje, eller efter at han var afskediget med pension, uden at genindtrædelse i statstjenesten har fundet sted.

Ligesom retten til at opnå ordinær egenpension er foreslået gjort afhængig af, at tjenstemanden har haft ansættelse i mindst 10 år, stilles der forslag om, at det gældende krav om 5 års karenstid også for så vidt angår retten til ordinær ægtefællepension erstattes af forudsætningen om, at den afdøde ægtefælle havde været ansat i tjenstemandsstilling i et bestemt afgrænset tidsrum. Dette tidskrav foreslås fastsat således, at der forudses ansættelse i så lang tid, at der under ansættelsen er opnået en pensionsalder på mindst 3 år, hvilket svarer til den tids-

ramme, der efter lovforslagets § 24 gælder for retten til at opnå krav på opsat pension og heraf afledet sikring til fordel for den efterlevende ægtefælle.

Det anførte minimumskrav med hensyn til ansættelsestidens længde modificeres efter lovforslaget, for så vidt som det tillige er lagt til grund, at ægtefællen er berettiget til pension, dersom først afdøde var pensioneret. Heraf følger, at der sikres ret til ægtefællepension, såfremt tjenstemanden inden sin død var afgået fra tjenesten og havde fået tillagt egenpension uden hensyn til ansættelsestidens længde efter bestemmelserne i lovforslagets § 7 om kvalificeret svagelighedspension eller i henhold til reglerne om tilskadekomstpension under § 8.

Endvidere opretholdes efter stk. 2 med virkning for ægtefællepension den hidtil bestående ordning, hvorefter en tjenstemands enke uanset længden af mandens ansættelsestid er berettiget til enkepension, dersom manden er omkommet under udførelse af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten.

Pensionsadgangen er dog ifølge forslaget fremdeles undergivet tilsvarende betingelser med hensyn til tidspunktet for ægteskabets indgåelse, som hidtil er blevet fastholdt for enkepensionsrettens vedkommende, således at ret til ægtefællepension udelukkes, dersom ægteskabet blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller afskediget med ret til egenpension.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke indeholder bestemmelser svarende til lønnings- og pensionslovens § 58, stk. 1 og 3, som udelukker en tjenstemands hustru, der selv er tjenstemandsansat, eller som selv opbeholder pension fra tidligere ansættelse inden for tjenstemandsområdet, fra at udnytte retten til den ved mandens død sikrede enkepension, medmindre hun giver afkald på sin tjenstemandsstilling, resp. sin erhvervede egenpension.

Om den pensionsmæssige stilling efter separation og skilsmisse bemærkes, at regler angående bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse, omfattende tjenstemænd og andre, hvem en enkepensionsordning er sikret som led i deres tjenesteforhold, er fastsat ved lov nr. 102 af 14. marts 1941, som ændret ved lov nr. 268 af 14. juni 1951. Da de bestemmelser, som er optaget i lønnings- og pensionslovens § 67, stk. 3-11, angående hustruens pensionsmæssige stilling efter separation og skilsmisse i hovedsagen er enslydende med reglerne i den ovenfor nævnte lov, findes det uforment, at der i nærværende lovforslag indgår regler svarende til, hvad der er gældende efter den hidtil bestående ordning på dette område.

Til § 12.

Den endelige udformning af bestemmelsen i § 12, der fastlægger retningslinierne for beregning af ægtefællepension, vil ikke kunne foretages, før der er taget nærmere stilling til spørgsmålet om tjenestemandspensionernes størrelsesniveau. Dette spørgsmål vil blive behandlet i 3. del af Tjenestemandskommissionens betænkning.

Til § 13.

I modsætning til, hvad der ifølge bestemmelsen i lønnings- og pensionslovens § 68, stk. 1 a, er tilfældet med hensyn til enkepension, er det efter lovforslaget forudsat, at der ikke ved indgåelse af nyt ægteskab sker indgreb i retten til at oppebære en erhvervet ægtefællepension; men bestemmelsen i lovforslagets § 13 hindrer, at samme person kan få udbetalt mere end én ægtefællepension, der hidrører fra ansættelse, som efter reglerne i § 4 kan medregnes i pensionsalderen.

For enkepensionens vedkommende knyttes der ifølge lønnings- og pensionslovens § 68, stk. 1, litra b)-d) bortfaldsvirkning til det forhold,

at enken uden vedkommende ministers tilladelse modtager tjeneste for en fremmed stat,

at enkepension henstår uhævet i et sammenhængende tidsrum af 3 år, uden at lovlig forhindring senere bevises, eller

at det godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der ville have medført, at pensionsretten for hans vedkommende var fortabt.

Da det ikke findes fornødent at opretholde bestemmelser om pensionsinddragelse på det her anførte grundlag, er de omhandlede bestemmelser, der for egenpensionens vedkommende modsvares af reglerne i lønnings- og pensionslovens § 62, stk. 2, ikke gentaget i nærværende lovforslag.

Til § 14.

Ligesom efter den hidtil gældende tjenestemandspensionslovgivning er det i lovforslaget lagt til grund, at pensionsbestemmelserne bør tilgodese det individuelle behov for familieforsørgelse, der foreligger, hvor en tjenestemands eller pensionists husstand omfatter børn.

De gældende bestemmelser i lønnings- og pensionsloven angående børnepensionsydelse vedrører børn, over for hvem en tjenestemand eller tjenestemandspensionist har eller før sin død havde forsørgelsespligt, og det er herved forudsætningsvis lagt til grund, at reglerne kommer til anvendelse i

den udstrækning, hvori der foreligger forsørgelsespligt i forhold til det offentlige.

Med hensyn til den offentligretlige forsørgelsespligt i forhold til børn er det, således som bestemmelserne herom i lov om offentlig forsorg nu er affattet, jfr. lovbekendtgørelse nr. 232 af 26. maj 1965 § 25, bestemt, at enhver mand og kvinde over for det offentlige er forpligtet til at forsørge sine børn under 18 år. Dog har faderen til et barn, der er født uden for ægteskab, eller den, der er anset som bidragspligtig til et sådant barn, ikke denne forsørgelsespligt, medmindre han har fået barnet udleveret til forsørgelse.

Medens der herefter inden for de bestående rammer haves ret til børnepension for ægtebørn, og herunder for adoptivbørn, kommer de gældende regler ikke til anvendelse i forhold til de børn uden for ægteskab, over for hvem en mandlig tjenestemand i offentligretlig henseende kun har bidragspligt.

Med hensyn til børn af en kvindelig tjenestemand indeholder lønnings- og pensionsloven dog den begrænsning, at der, hvor forældremyndigheden efter moderens død overgår til faderen alene, kun kan tilstås børnepension, for så vidt faderen ikke er statsansat eller statspensioneret og er ude af stand til at forsørge de fælles børn. I øvrigt er børn af en afdød, kvindelig tjenestemand berettigede til børnepension, dersom moderen ved sin død havde forældremyndigheden, og denne ikke overgår til faderen.

Ud fra forudsætningen om, at forsørgelsespligt i forhold til det offentlige begrunder ret til børnepension, er der endvidere i lønnings- og pensionsloven hjemmel til at yde børnetillæg til egenpension for så vidt angår stedbørn, som ved indgåelse af ægteskab er medtaget til forsørgelse i pensionistens og dennes ægtefælles fælles hjem. Grundlaget for denne ordning bortfaldt imidlertid, efter at den oprindeligt bestående offentligretlige forsørgelsespligt over for sådanne stedbørn var blevet ophævet ved lov nr. 169 af 31. maj 1961 om offentlig forsorg, men der blev på normeringsloven for 1963-64 under løbe-nr. 781 tilvejebragt hjemmel for en bemyndigelsesordning, der tillader, at udbetaling af børnepensionstillæg for stedbørn kan finde sted i tiden efter 1. april 1962, da den nævnte ændring af forsorgsloven trådte i kraft, i samme udstrækning som hidtil.

Efter lovforslaget er det forudsat, at børnepension tilsikres i samme udstrækning, som der består privatretlig forsørgelsespligt over for børn, d. v. s. forpligtelse i forhold til barnet til at sørge for dets underhold, opdragelse, uddannelse etc. Det er her-

ved lagt til grund, at der ifølge kapitel 2 i lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling nu gælder samme regler om forældrenes privatretlige forpligtelse til at forsørge deres børn uden for ægteskab og betale bidrag som om deres forpligtelse i denne henseende over for søgtebørn. Denne afgrænsning af børnepensionsreglernes virkeområde indebærer, at børn af tjenestemænd ligestilles i pensionsmæssig henseende, hvad enten der er tale om børn i eller uden for ægteskab, og uden at der skelnes mellem børn af mandlige og kvindelige tjenestemænd.

Da det er undergivet tvivl, i hvilken udstrækning der påhviler en ægtefælle forsørgelsespligt over for den anden ægtefælles sørbørn, er det for at hindre, at der sker indgreb i den hidtil bestående adgang til at opnå børnepension for så vidt angår stedbørn, i lovforslagets § 14, stk. 3, udtrykkeligt bestemt, at reglerne omfatter stedbørn, der er medtaget til forsørgelse i det fælles hjem.

Børnepension i henhold til lønnings- og pensionslovens § 66, stk. 1, ydes i form af et tillæg til egenpension og enkepension på 1.500 kr. årlig for hvert barn. Derudover indeholder en række bestemmelser i lønnings- og pensionsloven hjemmel for at yde børnepension efter en afdød tjenestemand som en selvstændig pension, der enten tillægges den efterlevende forsørger eller tilfalder barnet selv.

Efter lovforslaget opretholdes ifølge § 14, stk. 1, adgangen til at opnå børnepension i form af tillæg til anden pension i de tilfælde, hvor en tjenestemand, som er afgået fra tjenesten med egenpension, har børn.

Hvor der er tale om børn af en afdød tjenestemand eller tjenestemandspensionist, er reglerne derimod foreslået udformet således, at den af tjenestemandens forholdet afledede ret til efterlevendepension i form af børnepension tilkommer barnet som selvstændigt berettiget, jfr. paragraffens 2. stk. Denne efterlønsret for efterlevende børn er efter forslaget ikke gjort afhængig af, at den pågældende tjenestemand ved sin død havde opnået en vis levealder eller opfyldte bestemte mindstekrav med hensyn til ansættelsestidens længde.

I modsætning til, hvad der er hovedreglen ifølge den nugældende ordning, fremtræder pensionsberettigelsen for efterlevende børn af en afdød tjenestemand herefter som en rettighed, der er løsrevet fra de vilkår, som er bestemmende for den eventuelle, efterlevende ægtefælles pensionsmæssige stilling, idet børnepension inden for de opstillede rammer forudsættes ydet uafhængigt af, om anden efterlevendepension samtidig kommer til udbetaling. Det er derfor ikke fornødent at foreslå optaget særregler med henblik på de situationer, der i den

gældende lovgivning er behandlet under § 68, stk. 3, og § 67, stk. 12, i lønnings- og pensionsloven. Der er heller ikke behov for at opretholde en regel svarende til lovens § 58, stk. 2, angående vilkårene med hensyn til børn af samgifte tjenestemænd.

I stk. 4 fastslås, at der kun kan udbetales én ydelse for hvert barn, og at der, såfremt betingelserne for at opnå børnepensionstillæg og børnepension er til stede samtidig, sker pensionsudbetaling i form af selvstændig børnepension. Denne bestemmelse må sammenholdes med reglen i lønnings- og pensionslovens § 66, stk. 1 in fine, hvor det er foreskrevet, at der kun kan ydes ét børnepensionstillæg for hvert barn.

Til § 15.

Efter den gældende ordning ydes børnetillæg til egen- og enkepension for hvert barn med et beløb på 1.500 kr. årlig, der sammenlægges med egen- eller enkepensionens grundbeløb, således at dyrtids- og overenskomstillæg beregnes i forhold til den samlede ydelse. Da børnetillæg således indgår i den ydelse, hvoraf de variable tillæg til pensionen beregnes, er børnepensionstillæggenes reelle beløb afhængig af størrelsen af den egen- eller enkepension, hvortil der er knyttet børnetillæg. Såfremt børnetillæg ikke bevirker, at der beregnes overenskomstillæg efter en højere sats end, hvad der svarer til tjenestemandspensionens grundbeløb, udgør forskellen mellem egen- eller enkepension og samme pension med tillæg for et barn for tiden ca. 2.100 kr. - 2.300 kr. årlig. Hvor børnetillæg derimod medfører, at overenskomstillæg ydes i forhold til pensionsstørrelser inden for et højereliggende skala-interval, hvilket ikke sjældent vil kunne forekomme, andrager den tilsvarende beløbsforskel for tiden indtil ca. 4.700 kr. årlig.

Børnepensioner, der ydes i form af en selvstændig pension med et grundbeløb på 1.500 kr., udbetales for tiden med 5.950 kr. årlig incl. dyrtids- og overenskomstillæg efter de pr. 1. oktober 1968 gældende satser, medens de pensioner på 2.400 kr., som tilkommer forældrelose børn samt børn af en afdød tjenestemand, der ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær egenpension, andrager 7.129 kr. årlig med de nugældende tillæg.

Efter nærværende forslag er børnepensionstillæg under § 15, stk. 1, foreslået fastsat til 2.000 kr. for hvert barn, og samme sats foreslås lagt til grund, hvor der er tale om selvstændig børnepension til en afdød tjenestemand efterlevende børn. For så vidt angår forældrelose børn stilles der dog forslag om, at børnepension ydes med 4.000 kr. for hvert barn. De foreslåede satser er baseret på prisniveauet pr. 1. april 1963.

F. t. l. om tjenestemandspension.

Ifølge lønnings- og pensionslovens § 66, stk. 1, kan egen- eller enkepension i forbindelse med børnetillæg ikke overstige $\frac{3}{4}$ af den til grund for pensionsberegning liggende sidste lønningsindtægt, og en lignende begrænsning gælder ifølge § 69, stk. 2, med hensyn til pension til børn af en afdød tjenestemand, som ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension, idet børnepensionen for de efterladte børn tilsammen ikke kan overstige $\frac{3}{4}$ af tjenestemandens sidste lønningsindtægt.

Denne overgrænse for størrelsen af børnepensionsydelse foreslås lempet, således at den pensionsgivende lønningsindtægt efter lovforslagets § 5 foreslås anvendt som maksimum for den samlede pensionsudbetaling. Den herpå sigtende bestemmelse i lovforslagets § 15, stk. 2, angår egenpension i kombination med børnepensionstillæg, ægtefællepension i forbindelse med børnepension og børnepensionernes sammenlagte beløb, når en tjenestemand efterlader flere til pension berettigede børn, og børnepensionen ikke ydes i forening med ægtefællepension.

Den omhandlede beløbsgrænse for den samlede pensionsudbetaling forudsættes undergivet regulering efter bestemmelserne i lovforslagets § 27.

Til § 16.

Børnepensionstillæg m. v. ydes efter den gældende ordning indtil barnets fyldte 18. år, men kan ved dispensation forlænges indtil barnets fyldte 24. år, hvis forsørgelsen fortsættes til gennemførelse af en offentligt godkendt uddannelse, og forholdene i øvrigt i særlig grad taler for forlænget udbetaling.

I lovforslagets § 16 er det bestemt, at retten til børnepensionstillæg eller selvstændig børnepension ligesom efter de bestående regler vedvarer indtil barnets fyldte 18. år. Samtidig foreslås der truffet bestemmelse om, at ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan tillade, at der ydes hel eller delvis børnepension m. v. under uddannelse efter barnets fyldte 18. år, såfremt forholdene taler derfor. Der er ikke i den foreslåede lovtækt angivet nogen højeste aldersgrænse for sådan pensionstillæggelse; men det er forudsat, at afgørelsen af, hvorvidt der kan ydes børnepension efter 18 års alderen, træffes på grundlag af en konkret bedømmelse, hvorved der bl. a. — ligesom ved tildeling af støtte fra Ungdommens Uddannelsesfond — lægges vægt på de økonomiske forhold i hvert enkelt tilfælde.

Til § 17.

For de tjenestemænd, der er omfattet af specielle regler om afgangsalderen, jfr. herved bemærkningerne til § 3, gælder der særlige bestemmelser, som

har til formål at hindre, at det kommer de pågældende til skade pensionsmæssigt, at tjenesten ikke kan fortsættes indtil den almindelige afgangsalder ved det 70. år. Dette formål tilgodeses ved at pensionsalderen for de heromhandlede grupper af tjenestemænd opgøres på særlig måde. Reglerne herom er af indbyrdes forskelligartet indhold.

Med hensyn til sygeplejersker gælder ifølge lønnings- og pensionslovens § 56, stk. 1, en særlig pensionsberegningsskala, hvorefter højeste pensionsprocent nås med en pensionsalder på 30 år, medens det for de øvrige i § 56, stk. 1, nævnte tjenestemandsgupper — overjordemødre og plejerspersonale — er bestemt, at hvert tjenesteår efter det tidspunkt, da pensionsalderen er 18 år, regnes for 2 år.

Militære tjenestemænd, som afskediges ved det 60. år eller en anden aldersgrænse efter dette tidspunkt, der er lavere end den almindelige 70 års aldersgrænse, er ifølge lovens § 56, stk. 3, berettigede til at få hvert tjenesteår efter det fyldte 53. år medregnet med 2 år, og det samme gælder ifølge normerings- og klassificeringslovens § 98, stk. 3, for så vidt angår tjenestemænd i civilforsvarskorpset. — I øvrigt er det bestemt, at militære tjenestemænd, der i henhold til forsvarrets personellov regelmæssigt bliver afskediget i yngre alder, er berettigede til at få pension beregnet på grundlag af en pensionsalder, der opgøres efter de regler, der var gældende herom forud for 1. oktober 1919, jfr. lønnings- og pensionslovens § 56, stk. 2. Denne ordning indebærer, at den aktive tjeneste med fradrag af 10 år kan medregnes som pensionsgivende ansættelsestid og for kongeligt udnævnte, at pensionsalderen regnes fra udnævnelsen.

En anden form for akkumulation anvendes for de tjenestemænd i Grønland, som i medfør af normerings- og klassificeringslovens § 171, stk. 2, har bevaret ret til at afgå med pension efter de regler, der var gældende forud for 1958. For disse tjenestemænds vedkommende regnes hvert af de første 10 tjenesteår efter pensionsrettens indtræden for halvandet år i pensionsmæssig henseende og hvert år derefter for 2 år, jfr. tjenestemandsløven af 1946 § 698, stk. 1.

Endvidere gælder med hensyn til de tjenestemænd under toldgrænsekorpset, for hvem den pligtige afgangsalder ifølge normerings- og klassificeringslovens § 115 indtræder ved det 65. år, at pensionsalderen forhøjes med 2 år, når afsked finder sted ved denne aldersgrænse.

Endelig er det for de i normerings- og klassificeringslovens § 109 omhandlede polititjenestemænd bestemt, at pensionsalderen, når afsked finder sted

ved den pligtige afgangsalder, beregnes, som om tjenesten var blevet fortsat indtil det fyldte 70. år.

Bestemmelsen i lovforslagets § 17 tager sigte på tjenestemænd, for hvem der i medfør af reglerne under § 29 i forslaget til lov om statens tjenestemænd fastsættes afgangspligt ved en aldersgrænse mellem det 60. og 70. år, eller som overgangsmæssigt forbliver omfattet af bestemmelser om afgangspligt inden for dette interval. Efter forslaget afløses de forskelligartede bestemmelser om en særlig pensionsanciennitetsberegning, som nu gælder for disse grupper af tjenestemænd taget hver for sig, af en ordning, der omfatter samtlige grupper, og som går ud på, at der, når afsked har fundet sted ved opnåelse af den alder efter det 60. år, der gælder som aldersgrænse for vedkommende stilling, beregnes egenpension og ægtefællepension på grundlag af den pensionsalder, som ville være opnået ved tjeneste indtil 70 års alderen.

Med hensyn til spørgsmålet om pensionsaldersberegning for de militære tjenestemænd, der regelmæssigt bliver afskediget i alderen før det 60. år, henvises til bestemmelsen i lovforslagets § 18.

Til § 18.

Medens spørgsmålet om pensionsaldersberegning i de tilfælde, hvor en tjenestemand bliver afskediget ved opnåelse af en aldersgrænse mellem det 60. og 70. år, er behandlet under § 17 i lovforslaget, angår § 18 de militære tjenestemænd, der omfattes af regler om afsked ved en aldersgrænse under 60 år, og for hvem der ifølge lønnings- og pensionslovens § 56, stk. 2, gælder en særlig ordning med hensyn til pensionsalderen. Det foreslås, at pensionsalderen for disse tjenestemænds vedkommende opgøres således, at hvert af de sidste 5 tjenestear indgår med 2 år, når afsked finder sted ved opnåelse af den aldersgrænse, der gælder for stillingen.

Bestemmelsen i paragraffens 2. stk. træder i stedet for reglen i lønnings- og pensionslovens § 56, stk. 4, hvorefter der kan foretages omberegning af en militær tjenestemandspension, når den pågældende efter sin afsked har forrettet fuld tjeneste udover 2 år i reserven. Efter forslaget opretholdes den bestående ordning, som indebærer, at pensionen ved opnåelse af 60 års alderen eller ved hjemsendelse efter det fyldte 60. år omberegnes således, at den samlede tjeneste i linien og i reserven lægges til grund ved opgørelse af pensionsalderen.

Til § 19.

Bestemmelsen giver ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bemyndigelse til efter ind-

hentet udtalelse fra lønningsrådet at tillægge statsborgere i de øvrige nordiske lande, der ikke kan tjenestemandsansættes som følge af grundlovens krav om dansk indfødsret, men som har ansættelse her i landet på vilkår, der i øvrigt svarer til, hvad der gælder for tjenestemænd, pensionsrettigheder efter tjenestemandreglerne. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med de under § 4, stk. 3, foreslåede regler om medregning i pensionsalderen af forudgående ansættelsestid i offentlig tjeneste i et af de øvrige nordiske lande.

Til §§ 20-23.

Ligesom efter lønnings- og pensionsloven er der i lovforslaget optaget regler angående efterindtægt, som har til formål at skabe forudsætning for en lempelig overgang til de ændrede indkomstvilkår, der indtræder for de pårørende, når en tjenestemand eller tjenestemandspensionist afgår ved døden. Efter de foreslåede bestemmelser opretholdes den hidtil bestående ordning på dette område inden for rammerne af en forenklet lovtækt.

I lighed med efterindtægtsreglerne i lønnings- og pensionslovens kapitel 3 omfatter retten til efterindtægt ifølge lovforslagets § 20 den efterladte ægtefælle samt efterlevende børn, for ægtefælless vedkommende dog under den forudsætning, at ægteskabet ikke var ophævet ved skilsmisse inden dødsfaldet.

Efter forslaget er efterlevende børn ligesom efter den bestående ordning — jfr. herved lønnings- og pensionslovens § 75, stk. 1, og § 76, stk. 2 — berettigede til efterindtægt af lønning eller egenpension, når en tjenestemand eller egenpensionist ved sin død ikke efterlader ægtefælle, samt til efterindtægt af ægtefællepension, såfremt den længstlevende ægtefælle, som var berettiget til ægtefællepension, afgår ved døden. Det er i forslaget bestemt, at efterindtægten tilkommer de børn, som opfylder betingelserne for at få tillagt børnepension, eller som ved den længstlevende ægtefælles død var berettigede til sådan pension.

Som en nydannelse er der under § 20, stk. 3, foreslået optaget bestemmelse om, at dødsboet er berettiget til efterindtægt, dersom en tjenestemand afgår ved døden uden at efterlade sig ægtefælle eller børnepensionsberettigede børn. Herved skabes der mulighed for gennem udbetaling af efterindtægt af lønning i 3 måneder efter dødsfaldet at tilgodese enlige tjenestemænds pårørende, hvis forsørgelse var afhængig af afdødes indtjening.

I lovforslaget er der ikke — som efter lønnings- og pensionslovens § 83 — optaget regler angående efterindtægt for efterladte efter ikke-tjenestemænd.

Medens lønnings- og pensionsloven i § 75, stk. 1, hjemler ret til efterindtægt med $\frac{1}{12}$ månedlig af den sidst ydede tjenesteindtægt, ventepenge, pension eller understøttelse og i § 79 indeholder nærmere regler angående afgrænsningen af den til efterindtægt berettigende tjenesteindtægt, er det i lovforslaget under § 21 bestemt, at efterindtægt for hver måned udgør et beløb svarende til den sidst udbetalte lønningsindtægt eller pension. Ved denne indsnævring af beregningsgrundlaget for efterindtægt i pensionslovens forstand, der må ses som en konsekvens af, at lovforslaget i det hele tager sigte på at fastlægge de efterlønmæssige virkninger, der knytter sig til ansættelsen i tjenestemandstilling, er det ikke hensigten at bryde med de retningslinier, som traditionelt er blevet fulgt med hensyn til ydelse af efterindtægt; men det forudsættes, at fastlæggelsen af, i hvilken udstrækning der ydes efterindtægt af indkomstbestanddele udover den egentlige tjenestemandsløn samt til efterladte efter ansatte, der ikke havde tjenestemandstatus, sker med andet hjemmelsgrundlag.

Lovforslagets § 22 omhandler den tidsmæssige ramme for retten til at oppebære efterindtægt, og herom bestemmes i stk. 1 i lighed med, hvad der er det normale efter den bestående ordning, at der haves ret til efterindtægt i 3 måneder efter dødsfaldet. Såfremt en tjenestemand død indtræffer som umiddelbar følge af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, omfatter ægtefællens og efterlevende børns ret til efterindtægt dog ifølge lønnings- og pensionsloven et tidsrum af 12 måneder, og denne ordning foreslås videreført med hjemmel i paragraffens 2. stk.

Samtidig foreslås under stk. 3 indført bestemmelse om forlænget efterindtægt til ægtefællen efter en tjenestemand, der er afgået ved døden uden at have opnået den pensionsalder på 3 år, der efter lovforslagets § 11 udkræves som minimum for at sikre retten til udbetaling af ægtefællepension. Denne udvidede ret til efterindtægt træder i stedet for ordningen efter lønnings- og pensionslovens § 64, stk. 5, hvori bestemmes, at der tilkommer en tjenestemand enke et beløb svarende til to års løn, når hun er uberettiget til enkepension som følge af, at manden ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension. Om denne ydelse gælder videre, at den som hovedregel udbetales i rater med månedsbeløb, der ikke overstiger laveste enkepension. — Reglerne i lovforslagets § 11 om længden af den ansættelsestid, der udkræves, for at ansættelsen skal kunne begrunde ret til udbetaling af ægtefællepension, betegner en lempelse i forhold til, hvad der nu gælder med hensyn til forudsætningerne for at

opnå ret til enkepension, således at betingelserne med hensyn til ansættelsestidens længde kun i sjældnere tilfælde vil være til hinder for, at en tjenestemand efterlevende ægtefælle opnår ægtefællepension. Under hensyn hertil søges den i lønnings- og pensionslovens § 64, stk. 5, hjemlede ordning ikke videreført; men der stilles forslag om, at der tilsikres den efterlevende ægtefælle ret til efterindtægt i 9 måneder i de tilfælde, hvor ægtefællepension ikke opnås som følge af, at tjenestemanden er afgået ved døden, førend den til sikring af ægtefællepension fornødne pensionsalder var erhvervet.

Under § 23, stk. 1, er der optaget bestemmelser svarende til lønnings- og pensionslovens § 76, stk. 1 og 3, om børns indtræden i den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt. — I paragraffens 2. stk. er det udtrykkeligt bestemt, at den længstlevende ægtefælle og dennes børnepensionsberettigede børn ikke får udbetalt henholdsvis ægtefællepension og børnepension, så længe den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt vedvarer. Heraf følger, at ægtefælles efterindtægtsret ikke hindrer, at der ved tjenestemandens død sker udbetaling af børnepension til efterlevende børn, f. eks. børn af et tidligere ægteskab, som ikke forsørges af den længstlevende ægtefælle. Er forholdet derimod det, at tjenestemanden ikke har efterladt sig ægtefælle, og at efterindtægt i medfør af § 20, stk. 1, udbetales til efterlevende børn, vil ingen børnepension komme til udbetaling, så længe børnenes ret til efterindtægt vedvarer, jfr. paragraffens 3. stk. Herfra gælder dog den undtagelse, at børnepensionen træder i efterindtægtsens sted i tilfælde, hvor børnepensionen er større, end efterindtægten ville blive.

Man har ikke anset det for nødvendigt at optage en til lønnings- og pensionslovens § 77 svarende bestemmelse i lovforslaget.

Til § 24.

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 7 vedrører den pensionsmæssige stilling ved fratræden af ikke-pensionsbegrundende årsag.

Dette spørgsmål er behandlet i lønnings- og pensionsloven dels under § 50, stk. 5 og 6, der angår de tilfælde, hvor en tjenestemand fratræder for at overgå til ansættelse indenfor et af de dér opregnede stillingsområder, dels i samme paragrafs 3. stk., der vedrører fratræden af ikke-pensionsberettigende årsag i øvrigt.

Disse bestemmelser har som fælles forudsætning, at pensionsberettigelsen i forhold til staten ophører samtidig med fratrædelsen, og reglerne går derfor ud på at fastlægge retningslinierne for opgørelse af et beløb, der udredes af statskassen som følge af

pensionsforpligtelsens bortfald, og dermed rammerne for, hvilken pensionsdækning den pågældende vil kunne sikre sig efter fratrædelsen på grundlag af denne udbetaling.

Det beløb, der udbetales i forbindelse med fratræden, beregnes med udgangspunkt i en opgørelse over de pensionsbidrag, der er indeholdt i løbet af ansættelsen, men er i øvrigt af uens størrelse i forskellige relationer. Hvor der sker overgang fra stats-tjenestemandsstilling til en af de i lovens § 50, stk. 5, omhandlede stillinger, er udtrædelsesgodtgørelsen lig med de indeholdte pensionsbidrag, som da overføres til det nye stillingsområde. Er der derimod tale om overgang til en stilling, som henhører under området for en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, sker der overførelse af et beløb, som opgøres efter de særlige beregningsregler i § 50, stk. 6.

I andre tilfælde, hvor tjenestemandsansættelse i staten ikke afløses af pensionsberettigende ansættelse indenfor et andet offentligt pensionsområde, gælder, at en tjenestemand har ret til ved afsked uden pension at få udbetalt de indbetalte pensionsbidrag med renter. Har den pågældende været ansat i pensionsberettigende tjenestemandsstilling i mindst 5 år, er han dog — forudsat at fratræden sker efter eget ønske — berettiget til en godtgørelse svarende til det dobbelte af de af ham selv indbetalte pensionsbidrag med renter. Sådan dobbelt godtgørelse skal anvendes til pensionsformål enten ved overførelse til en under statstilsyn stående pensionsordning eller gennem tegning af pensionsforsikring eller livrente.

Som det fremgår af lovforslagets § 4 og de dertil hørende bemærkninger, er det forudsat, at der ved ansættelse i tjenestemandsstilling bliver foretaget pensionsmæssig medregning af sådan forudgående ansættelse på tjenestemandsvilkår, hvortil der har været knyttet pensionsrettigheder efter en ordning, som i alt væsentligt giver en pensionsmæssig stilling svarende til, hvad der gælder for de tjenestemandsgupper, der er direkte omfattet af lovforslaget.

Det er på baggrund heraf endvidere forudsat, at der tilsvarende sker medregning i pensionsmæssig henseende af ansættelsestid i tjenestemandsstilling i staten m. v., når sådan ansættelse efterfølges af ansættelse på tjenestemandsvilkår inden for et stillingsområde, der er omfattet af bestemmelserne i lovforslagets § 4, således at indtjente pensionsrettigheder også ved sådant stillingskifte bevares og videreføres under den nye ansættelse.

For så vidt der ved overgang til en tjenestemandsstilling, der er direkte omfattet af lovforslaget, op-

står byrdefordelingsspørgsmål i forhold til det tidligere stillingsområde som følge af pensionsmæssig medregning af forudgående tjeneste, er det lagt til grund, at de herhen hørende problemer bør søges løst ved aftale stillingsområderne imellem. Det forudsættes i denne forbindelse, at der på sådant aftalegrundlag søges skabt retningslinier for en gensidigt virkende ordning, der følges, såvel hvor ansættelse i statstjenestemandsstilling m. v. sker ved overgang fra pensionsberettigende ansættelse af den heromhandlede karakter, som i tilfælde, hvor der finder stillingskifte sted i den modsatte retning.

Lovforslagets bestemmelser i § 24 om rettigheder ved fratræden af ikke-pensionsbegrunderne årsag angår herefter alene situationer, hvor den hidtidige tjenestemandsansættelse ikke, eller i hvert fald ikke umiddelbart, efterfølges af anden ansættelse, som giver adgang til pensionsaldermedregning efter de foreslåede regler.

Ved forslaget søges på dette punkt skabt grundlag for en nyordning, der vil kunne understøtte bestræbelserne for at tilvejebringe en højere grad af bevægelighed indenfor tjenestemandssystemet, idet reglerne sikrer, at indtjente pensionsrettigheder bevares indenfor visse rammer efter fratræden.

Dette formål tilgodeses derved, at det i stk. 1 er bestemt, at en tjenestemand, der fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension efter § 2, bevarer ret til en senere forfaldende pension af samme størrelse som en på grundlag af den opnåede pensionsalder og den pensiongivende lønningstægt på fratrædelsestidspunktet ordinært beregnet egenpension. Denne opsatte pension kommer efter stk. 2 til udbetaling fra det fyldte 67. år eller — dersom den berettigede forinden måtte blive erhvervsudygtig i et omfang, der begrunder tilkendelse af offentlig invalidepension — fra erhvervsudygtighedens indtræden.

Ligesom retten til at opnå ordinær egenpension efter forslaget er betinget af, at ansættelsen har haft en bestemt mindste varighed, er retten til opsat pension ifølge forslaget gjort afhængig af, at ansættelsestiden forud for fratrædelsestidspunktet har haft en bestemt mindste længde, idet det forudsættes, at den pågældende skal have opnået en pensionsalder på mindst 3 år.

Bestemmelsen i paragraffens 3. stk. indebærer, at retten til opsat pension annulleres, såfremt den pågældende senere opnår ansættelse i en stilling, i hvilken ansættelsen giver adgang til pensionsaldermedregning efter de i § 4 indeholdte regler, idet der ved sådan genansættelse forudsætningsvis sikres adgang til at opnå ordinær pension dels på grundlag af tjenesten fremover dels på grundlag af den an-

sættelse, som tidligere er blevet bragt til ophør ved den pågældendes fratreden.

Reglerne om opsat pension vil efter forslaget komme til anvendelse, hvor afskedigelse finder sted efter tjenstemandens eget ønske eller i øvrigt skyldes en ham tilregnelig årsag, herunder i de situationer som efter den hidtil gældende ordning er behandlet i lønnings- og pensionslovens § 60 og § 61.

Efter disse bestemmelser sker der definitiv fortabelse af pensionsretten ved afsked, som har sin årsag i, at en tjenstemand har forset sig på strafbar måde under omstændigheder, der rummer fare for misbrug af stillingen. Er der derimod tale om anden form for mislighed — herunder også straf-sanktionerede handlinger, der ikke indebærer fare for stillingsmisbrug — eller tjensteforøelse af en sådan beskaffenhed, at tjenstemanden må anses for uskikket til at forblive i sin stilling, forelægges pensionsspørgsmålet efter afskedigelse for bevillingsmyndighederne, og der træffes herefter ved bevillingslov bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal have pension og i bekræftende fald af hvilken størrelse.

Det er i forslaget lagt til grund, at pensionsretsfortabelse i den hidtil praktiserede form som følge af, at en tjenstemand har begået værdighedsforringende handlinger, ikke findes at være forenelig med de hovedretningslinier, som den foreslåede pensionsordning bygger på, og det er derfor forudsat, at afsked under omstændigheder som de her anførte ikke medfører indgreb i den efterlønsret, der følger af reglerne om opsat pension.

Til §§ 25-26.

Reglerne om opsat pension er foreslået udformet således, at der gennem retten til opsat pension tillige sikres den berettigedes efterlevende ægtefælle og hans børn under 18 år efterlønsgarantier inden for det opsatte pensionskravs beløbsramme.

Efter § 25 stilles forslag om, at der tilsikres ægtefællen en pension svarende til $\frac{2}{3}$ af den opsatte pension, således at denne pensionsandel kommer til udbetaling med virkning fra den 1. i måneden efter dødsfaldet. Der er efter forslaget draget den parallel til bestemmelserne om ægtefællepension i § 11, at den efterlevende ægtefælles ret til pension gøres betinget af, at ægteskabet ikke blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år.

For så vidt angår efterlevende børn under 18 år er det i lovforslagets § 26, stk. 1, bestemt, at pensionen for hvert barn udgør 10 pct. af den opsatte pensions beløb. Det foreslås dog, at pensionen for hvert barn fastsættes til 20 pct. af den opsatte pen-

sion, såfremt der ikke samtidig udbetales ægtefællepension.

Efter § 26, stk. 2, kan pension til efterlevende børn i forbindelse med ægtefællepension og pensioner til efterlevende børn tilsammen ikke overstige den pension, hvortil afdøde var berettiget.

Til § 27.

Bestemmelsen fastslår i stk. 1, at der, når der ved regulering sker generelle ændringer af tjenstemandslønninger, samtidig foretages tilsvarende regulering af egenpension, ægtefællepension og børnepension, hvorved der sikres opretholdelse af det størrelsesforhold mellem løn og pension, som fremkommer ved pensionsberegningen, efterhånden som der ved generelle reguleringer måtte ske ændring af de lønninger, der er lagt til grund ved pensionsfastsættelsen. Det foreslås desuden, at efterindtægt gøres til genstand for lignende regulering.

Endvidere sikres der størrelsesmæssig balance mellem pensioner, hvis udbetaling påbegyndes til forskellige tider, idet det bestemmes, at de beløbsenheder, der virker normgivende ved pensionsfastsættelsen, såsom egenpensionens og ægtefællepensionens basisbeløb, overgrænsen for den pensionsgivende lønningsindtægt, der tages i betragtning ved pensionsberegning, og satserne for børnepension m. v., reguleres på samme måde.

I paragraffens 2. stk. stilles der forslag om, at opsatte pensioner undergives regulering fra det tidspunkt, da pensionsudbetaling påbegyndes.

Til §§ 28 og 29.

Ifølge forslaget § 28, stk. 1, tilkommer det ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen at træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at oppebære ydelser i henhold til de foreslåede bestemmelser er til stede, jfr. herved den i forslag til lov om statens tjenstemænd under § 31, stk. 3, indeholdte bestemmelse om forelæggelse af afskedigelsesager for lønnings- og pensionsministeren.

Med hensyn til sager, der kræver stillingtagen til, hvorvidt der foreligger helbredsmæssigt grundlag for at tillægge eller fortsat oppebære pension, er det foreslået lovfæstet, at afgørelse herom træffes efter indhentet udtalelse fra Nævnet for helbredsbedømmelser i tjenstemandsager. Nævnet for helbredsbedømmelser i tjenstemandsager, der er oprettet ved finansministeriets cirkulære af 25. september 1947, har ifølge dette cirkulære til opgave at afgive skøn over helbredsgrundlaget og vurdering af den eventuelle merrisiko ved ansættelse af personer med invaliditeter og helbredsmangler i pensionsberettigede tjenstemandsstilling samt at

gyde vejledning i alle tilfælde, hvor der ved spørgsmål om afskedigelse af en tjenestemand enten består tvivl om pågældendes tjenstedygtighed eller om, hvorvidt sygdommens årsag er tilskadekomst i tjenesten. — Efter forslaget § 28, stk. 3, bemyndiges lønnings- og pensionsministeren til at fastsætte nærmere regler om nævnets sammensætning og virkeområde.

Bestemmelsen i forslaget § 29 vedrørende indfordring af helbredsoplysninger til brug ved behandling af sager, hvis afgørelse beror på en helbredsbedømmelse, svarer til lønnings- og pensionslovens § 63, 2. pkt. Det er ikke tilsigtet at ændre de hidtil fulgte retningslinjer med hensyn til betaling for sådanne lægeerklæringer m. v.

Det bemærkes, at de omhandlede bestemmelser ikke medfører nogen indskrænkning i adgangen til at indbringe pensionsspørgsmål til behandling ved domstolene.

Til § 30.

Medens der i lønnings- og pensionslovens §§ 31 og 32 er fastsat detaljerede regler angående udbetaling af løn og pension m. v., er det om udbetaling af ydelserne efter nærværende lovforslag i § 30, stk. 1, bestemt, at de nærmere regler herom fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Efter stk. 2 og 3 opretholdes det i lønnings- og pensionslovens § 35 hjemlede forbud mod dispositioner med hensyn til endnu ikke udbetalte pensionsydelse, idet der dog foreslås bevaret adgang til efter nærmere af lønnings- og pensionsministeren fastsatte regler at give forskrivning til låneinstitu-

tioner, der er anerkendte som berettigede til at modtage sådan forskrivning.

Til § 31.

Efter § 31 foreslås, at ikrafttrædelse sker samtidig med at loven om statens tjenestemænd træder i kraft, og at pensionsloven får virkning fra samme tidspunkt som denne lov.

Med hensyn til spørgsmålet om ophævelse af bestemmelserne i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og herunder de regler, der indgår i denne lovs kapitler om pension og efterindtægt, samt lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger henvises til § 50 i forslag til lov om statens tjenestemænd med de dertil hørende bemærkninger.

Af denne bestemmelse sammenholdt med de bestemmelser, der indgår i nærværende lovforslag, følger bl. a., at lønnings- og pensionslovens § 74 samt normerings- og klassificeringslovens § 118, der omhandler pensionsforholdene for fastansatte arbejdere og håndværkere ved statsbanerne, forbliver i kraft indtil videre. Det bemærkes endvidere, at lovforslagets bestemmelser ikke berører pensionsforholdene for ansatte, der er omfattet af lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

Pensionister, der har fået tillagt pension efter lønnings- og pensionsloven eller bestemmelser, der var gældende forud for denne lov, omfattes ikke af det stillede forslag; men det er forudsat, at spørgsmålet om disse pensionistgruppers pensionsmæssige stilling bliver gjort til genstand for efterfølgende selvstændig behandling.

Bilag.

**Sammenstilling af bestemmelserne i forslag til lov om tjenestemandspension
og dertil svarende bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v.
til statens tjenestemænd m. fl. love.**

Lovforslaget.

Kapitel 1. Anvendelsesområde.

§ 1. Denne lov omfatter tjenestemænd, der er ansat efter loven om statens tjenestemænd, og tjenestemænd i folkeskolen, folkekirken og folketinget samt sådanne tjenestemænds efterlevende ægtefæller og børn.

Kapitel 2. Egenpension.

§ 2. En tjenestemand er berettiget til egenpension, når han efter 10 års ansættelse i en stilling, i hvilken ansættelsen efter reglerne i § 4 kan medregnes i pensionsalderen, afskediges på grund af alder, som følge af helbredsbetinget utjenstydgtighed eller af anden ham utilregnelig årsag.

Stk. 2. Uanset ansættelsestidens længde har en tjenestemand dog ret til egenpension

Gældende lov.

Lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 49. Enhver statstjenestemand, jfr. dog stk. 2, er berettiget til pension for sig selv og sin efterladte enke samt til børnepension i henhold til denne lov. Samme ret til pension tilkommer fast ansatte tjenestemænd ved folketinget.

Lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

§ 39. De i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kap. 2 og 3 indeholdte bestemmelser om pension og efterindtægt finder tilsvarende anvendelse for folkeskolens tjenestemænd og deres efterladte.

Lov om folkekirkens lønningsvæsen m.v.

§ 29. Der tilkommer de efter denne lov lønnede tjenestemænds efterladte efterindtægt i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler.

§ 30. De efter denne lov lønnede tjenestemænd er berettigede til pension for sig selv og for deres enker samt til børnepension efter de for statens tjenestemænd gældende regler.

Lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 53. Egenpension tilkommer efter nedennævnte regler de efter § 49 pensionsberettigede tjenestemænd, når de afskediges på grund af alder eller svagelighed eller anden dem utilregnelig årsag.

§ 49.

Stk. 2. Når første ansættelse som tjenestemand sker efter det fyldte 40. år, giver den

Lovforslaget.

efter §§ 7-8, såfremt afsked finder sted på grund af nedsættelse af erhvervsevnen som nævnt i § 7 eller skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten.

Stk. 3. Har en tjenestemand forud for sin ansættelse i tjenestemandstilling været omfattet af en pensionsordning, der har været knyttet til beskæftigelse, som efter reglerne i § 4 ikke kan medregnes i pensionsalderen, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra ningsrådet bestemme, at sådan beskæftigelse medregnes som ansættelsestid efter stk. 1 med indtil 10 år.

§ 3. En tjenestemand er berettiget til afsked på grund af alder fra udgangen af den måned, hvori han fylder 60 år eller opnår den lavere alder, som efter anden lov måtte være fastsat for denne ret.

Gældende lov.

ikke ret til pension, medmindre dette hjemles på normeringslov; såfremt styrelsen vil stille forslag herom, må det, for så vidt hjemmelen angår enkelttilfælde, ske inden udløbet af det andet tjenesteår. Tilsvarende gælder genansættelse som tjenestemand efter det fyldte 40. år, såfremt den pågældendes udtræden af tjenesten skete efter eget ønske eller af anden ham tilregnelig årsag (jfr. § 9).

§ 9. En tjenestemand, der efter at være afskediget genansættes, kan få tidligere tjenestetid medtaget til beregning af lønning og pension, såfremt hans udtræden af tjenesten skete på grund af sygdom eller anden ham utilregnelig årsag. Skete hans udtræden efter eget ønske eller af anden ham tilregnelig årsag, kan tidligere tjeneste alene medregnes efter særlig hjemmel på normeringsloven, dog at genansættelse senest ved det fyldte 40. år af en efter eget ønske afskediget tjenestemand giver ham ret til medtagelse af den tidligere tjenestealder i henseende til beregning af pension.

§ 53. Enhver tjenestemand er forpligtet til at søge sin afsked fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år. Berettiget til at erholde afsked med pension efter nærværende lov er tjenestemanden, når han er fyldt 67 år. Ansøgning om afsked skal være indgivet senest 3 måneder inden udløbet af den måned, hvori tjenestemanden fylder 70 år, og samme varsel skal gives ved ansøgning om afsked på grund af alder før dette tidspunkt.

Stk. 2. Dommere skal afskediges med pension efter denne lov fra udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år.

§ 53.

Stk. 3. Overjordemødre, overplejere, plejere og plejersker skal afskediges, når de er fyldt 65 år, og kan forlange sig afskediget med pension, når de er fyldt 60 år. De nævnte tjenestemænd kan efter det fyldte 60. år afskediges uden iagttagelse af bestemmelsen i § 8, stk. 4.

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

Stk. 4. Sygeplejersker kan forlange sig afskediget med pension, når de er fyldt 65 år. De kan efter denne aldersgrænse afskediges uden iagttagelse af bestemmelsen i § 8, stk. 4.

NKL.

§ 98. Kolonnechefer, sektionschefer, sektionsledere og mestre afskediges med pension, når de er fyldt 65 år, og øvrige faste befalingsmænd af linjen, når de er fyldt 70 år.

Stk. 2. Kolonnechefer, sektionschefer, sektionsledere og mestre kan forlange afsked eller kan afskediges — i begge tilfælde med pension — når de er fyldt 60 år, og øvrige faste befalingsmænd af linjen, når de er fyldt 65 år.

Stk. 3. Befalingsmænd af linjen kan endvidere, når de selv ansøger derom, og når de overføres til tjeneste i reserven, afskediges med pension, for så vidt dette anses for ønskeligt af tjenstlige grunde.

Stk. 4. Befalingsmænd af reserven afskediges senest efter de for tilsvarende stillinger i linjen gældende højeste aldersgrænser.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 56, stk. 3-5 i lov om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd, finder med de af forholdets natur følgende ændringer tilsvarende anvendelse, for så vidt angår tjenestemænd i civilforsvarskorpset.

NKL.

§ 109. Overpolitibetjente, kriminaloverbetjente, politibetjente og kriminalbetjente afskediges, når de er fyldt 63 år, og kan forlange afsked, når de er fyldt 60 år.

Stk. 2. For de i stk. 1 nævnte tjenestemænd, der er født før den 1. april 1902, fastsættes dog følgende aldersgrænser, ved hvilken afskedigelse skal finde sted:

ved det fyldte

Indtil 31. marts 1959	70. år
fra 1. april 1959-31. marts 1960	69. -
fra 1. april 1960-31. marts 1961	68. -
fra 1. april 1961-31. marts 1962	67. -
fra 1. april 1962-31. marts 1963	66. -
fra 1. april 1963-31. marts 1964	65. -
fra 1. april 1964-31. marts 1965	64. -

Stk. 3. Når en tjenestemand afskediges ved opnåelse af højeste pligtige aldersgrænse i henhold til stk. 1 eller 2, beregnes hans pen-

Lovforslaget.

§ 4. En tjenestemands pensionsalder er det antal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har været statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd eller har oppebåret lønning i medfør af § 32 i lov om statens tjenestemænd.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som denne lov.

Gældende lov.

sionsalder, som om han var forblevet i tjenesten til det fyldte 70. år.

NKL.

§ 115. De til 3., 7., 10., 12. og 15. lønningsklasse hørende tjenestemænd udnævnes af generaldirektøren for toldvæsenet og afskediges med pension, når de er fyldt 65 år.

Stk. 2. Når afskedigelse finder sted i henhold til stk. 1, forhøjes tjenestemandens pensionsalder med 2 år.

§ 54.

Stk. 2. Pensionsalderen regnes fra det tidspunkt, da tjenestemanden i 5 år efter sit fyldte 30. år har været fast ansat i stillinger, der efter denne lov er forbundet med pensionsret, uanset om tjenesten er udført under en eller flere styrelsesgrene, jfr. § 9. Ved overgang fra pensionsberettigende tjenestemandsstilling i folkekirken, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen til præste- eller lærerstilling i staten samt ved overgang fra pensionsberettigende stilling under Færøernes landsstyre til statstjenestemandsstilling medregnes den tidligere tjeneste, som om den var tilbagelagt i statens tjeneste. For medlemmer af statsunderstøttede pensionskasser og pensionsfunds, der overgår til pensionsberettigende ansættelse i statens tjeneste, medregnes tilsvarende den som medlem af vedkommende pensionsordning erhvervede pensionsgivende tjenestetid ved fastsættelsen af pensionsalderen i staten. For et medlem, der på grund af nedsat beskæftigelse ikke har svaret fuldt pensionsbidrag, medregnes den tilsvarende pensionsgivende tjenestetid kun forholdsmæssigt.

For sygeplejersker, der ved overgang til ansættelse i tjenestemandsstilling er beskæftiget som sygeplejerske i staten, ved et kommunalt sygehus eller ved et privat statsanerkendt hospital, og som er omfattet af en med sådan beskæftigelse forbundet pensionsordning, kan den herved erhvervede pensionsalder efter finansministerens nærmere bestemmelse medregnes ved beregningen af pensionsalderen i tjenestemandsstillingen.

Ved overgang fra pensionsberettigende tjenestemandsstilling i folkekirken, folke-

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

skolen, Københavns kommunale skolevæsen eller fra en stilling, hvortil er knyttet pensionsret i en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, til statstjenestemandstilling sker der ingen ændring i de under den tidligere ansættelse gældende vilkår med hensyn til nedsættelse af pensionen eller forhøjelse af pensionsbidrag som følge af indtræden i pensionskassen eller pensionsfonden efter det fyldte 32. år.

§ 50.

Stk. 5. Finder overgang sted fra en pensionsgivende stilling i folkekirken, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen til en statstjenestemandstilling eller omvendt med bevarelse af pensionsret, eventuelt under medtagelse af pensionsanciennitet, overføres henholdsvis til statskassen eller vedkommende kasse de i den pågældendes lønning indeholdte pensionsbidrag uden renter. De fra vedkommende kasse til statskassen således overførte beløb fradrages i det beløb, en tjenestemand efter reglerne i stk. 4 skal indbetale i statskassen. Tilsvarende gælder ved overgang til en statstjenestemandstilling fra en stilling, hvis løn er fastsat i henhold til det særlige lønningsregulativ for tjeneste i Grønland, og ved overgang til en statstjenestemandstilling fra en pensionsgivende stilling under Færøernes landsstyre, i en kommune eller omvendt, således at pågældendes ret til selv at få tilbagebetalt pensionsbidrag, eventuelt med tillæg af renter, bortfalder.

Stk. 6. For medlemmer af statsunderstøttede pensionskasser eller pensionsfonds, der overgår til pensionsberettigende ansættelse i statens tjeneste, jfr. herved § 54, stk. 2, overføres for den tid, hvori den pågældende har svaret fuldt pensionsbidrag efter det fyldte 30. år, til statskassen et beløb, der — for så vidt overgang finder sted efter det fyldte 30. år, men inden det fyldte 50. år — udgør 12 pct. af den sidst opnåede årlige lønning, hvoraf den pågældende har svaret pensionsbidrag, dog med fradrag af 25 pct. For et medlem, der på grund af nedsat beskæftigelse ikke har svaret fuldt pensionsbidrag, medregnes den tilsvarende tjenestetid kun forholdsmæssigt ved fastsættelsen af overførselsbeløbet. Finder overgang sted efter det

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

fyldte 50. år, overføres et beløb beregnet efter tilsvarende regler som i l. punktum anført, dog således at hvert år efter det 50. år vil være at regne for 2 år. Beløbet, der overføres, kan i intet tilfælde være mindre end det beløb, som pågældende ville kunne få udbetalt til fri rådighed eller — såfremt betingelserne herfor er opfyldt — til anvendelse som indskud i en anden pensionsordning ved afsked uden pension, jfr. § 50, stk. 3, ligesom sådan overførsel også finder sted ved overgang inden det fyldte 30. år. Finder omvendt overgang sted fra en stats-tjenestemandstilling til en stilling, hvortil er knyttet pensionsret i en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, overføres tilsvarende beløb fra statskassen til vedkommende pensionskasse eller pensionsfond.

§ 50.

Stk. 4. Erhvervelse af højere pensionsanciennitet end den i medfør af bestemmelserne i §§ 54, stk. 2, og 56, stk. 7, hjemlede, som finder sted enten i henhold til særlige lovbestemmelser eller anden særlig hjemmel, er betinget af, at den pågældende tjenestemand til statskassen indbetaler et i forhold til den forøgede anciennitet fastsat bidrag til pensionering, svarende til et årligt pensionsbidrag på 4 pct. af hans lønning ved hans første ansættelse i tjenestemandstilling med fradrag af 25 pct. Har første ansættelse i tjenestemandstilling fundet sted før ikrafttrædelsen af nærværende lov, beregnes efterbetalingsbeløbet af den løn, som tjenestemanden ville have oppebåret ved omregning af lønnen ved første ansættelse som tjenestemand til den pr. 1. april 1958 gældende. Indbetalingen af dette beløb kan efter finansministerens nærmere bestemmelse ske afdragsvis i et tidsrum af indtil 10 år. Såfremt en tjenestemand, med hvem en sådan afdragsordning er truffet, pensioneres, inden beløbet er fuldt indbetalt, nedsættes hans pensionsanciennitet med det antal år, for hvilke efterbetaling af bidrag *ikke* har fundet sted. I alle de tilfælde, hvor erhvervelsen af forhøjet pensionsanciennitet er betinget af efterbetaling af pensionsbidrag efter foranstående regler, er den pågældende tjenestemand dog berettiget til at give afkald på den forøgede anciennitet.

Lovforslaget.

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjeneste i Finland, Island, Norge eller Sverige har været omfattet af den for tjenestemænd i vedkommende land gældende pensionsordning eller en dertil svarende statsfinansieret eller statsgaranteret pensionsordning, medregnes i hans pensionsalder, såfremt der efter den pågældende pensionsordning på lignende måde foretages medregning i pensionsalderen af ansættelse i offentlig tjeneste her i landet. Ved afsked på grund af alder medregnes en sådan ansættelse dog kun, såfremt den har været efterfulgt af mindst 10 års ansættelse, som efter reglerne i stk. 1 og 2 kan medregnes i pensionsalderen.

Stk. 4. Den tid, i hvilken en tjenestemand har haft nedsat tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen træffer efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Stk. 6. Såfremt en tjenestemand er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil 10 år.

*Gældende lov.***§ 50.**

Stk. 6. — — — For et medlem, der på grund af nedsat beskæftigelse ikke har svaret fuldt pensionsbidrag, medregnes den tilsvarende tjenestetid kun forholdsmæssigt ved fastsættelsen af overførselsbeløbet. — — —

§ 54.

Stk. 2. — — — For et medlem, der på grund af nedsat beskæftigelse ikke har svaret fuldt pensionsbidrag, medregnes den tilsvarende pensionsgivende tjenestetid kun forholdsmæssigt.

§ 10. Efter vedkommende styrelses skøn i det enkelte tilfælde kan der gives en tjenestemand tilladelse til at træde uden for nummer uden lønning i begrænset tid, i almindelighed ikke ud over 1 år. Under særlige forhold kan tilladelsen dog udstrækkes til at gælde for indtil 3 år. Sådan tid fradrages ved beregning af alderstillæg og pension.

§ 54.

Stk. 4. Pensionen kan ikke forøges ved tjeneste ud over det tidspunkt, til hvilket tjenestemanden er forpligtet til at søge sin afsked.

§ 55. Såfremt en tjenestemand forud for sin første ansættelse i en med pensionsret forbunden stilling har gennemgået en særlig langvarig uddannelse af videnskabelig eller teknisk art eller er antaget i statstjenesten

Lovforslaget.

§ 5. En tjenestemandspensionsgivende lønningsindtægt er lønnen på det opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg. Lønningsindtægt, der overstiger kr., kommer dog ikke betragtning ved pensionsberegning.

§ 6. Egenpension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på kr. samt et beløb, der andrager procent af den pensionsgivende lønningsindtægt. Pensionen kan ikke overstige den til en pensionsalder på 37 år svarende pension.

Stk. 2. Når en tjenestemand begærer afsked efter at være fyldt 60 år, nedsættes pensionen i forhold til den tid, der står tilbage, indtil han fylder 67 år eller opnår den lavere alder, ved hvilken han senest skulle have været afskediget.

Gældende lov.

på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan det ved normeringslov bestemmes, at der ved pensionsberegning skal godskrives ham et vist antal tjenesteår, der fastsættes under hensyn til alderen ved ansættelsen, men i det højeste 14 år. Erhvervelsen af forhøjet pensionsanciennitet i henhold til denne bestemmelse er ikke betinget af efterbetaling af pensionsbidrag (jfr. § 50, stk. 4).

§ 51. Til lønningsindtægten, som kommer i betragtning ved pensionsberegning, henregnes:

- a) den i § 84 nævnte lønning,
- b) pensionsgivende personlige tillæg.

Stk. 2. Til lønningsindtægten henregnes derimod ikke:

- a) stedtillæg,
- b) bestillingstillæg,
- c) ikke-pensionsgivende personlige tillæg,
- d) honorarer,
- e) ydelser, hvis særlige bestemmelse ikke er at give tjenestemanden en indtægt, såsom repræsentationstillæg, kontorholdsgodtgørelse, flyttegodtgørelse, hjælp til bolig, time-, dag- og natpenge, uniform eller uniformsgodtgørelse eller deslige,
- f) tilfældige indtægter, såsom belønninger og vederlag for overtidsarbejde,
- g) sportler, gebyrer, procenter og andre uvisse indtægter, udbytteandele eller godtgørelse samt andre ikke i 1. stykke udtrykkeligt nævnte indtægter,
- h) naturalydelser, såsom brugen af tjenestejord, fribolig og brændsel, eller erstatning herfor.

§ 54. Pensionen beregnes — uden for det i § 57 nævnte tilfælde — efter tjenestemandens pensionsalder og på grundlag af hans sidst opnåede løn, jfr. § 51, stk. 1, således som denne ville være uden regulering i henhold til bestemmelserne i §§ 87 og 88. For tjenestemænd, der efter §§ 11, 13, stk. 5, 14 eller 16 har oppebåret nedsat løn, beregnes pensionen af den fulde for stillingen normerede løn. Af lønnen indgår følgende procentdele i pensionsberegningen:
af de første 4.000 kr. 100 pct.

Lovforslaget.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 35-37 i lov om statens tjenestemænd finder anvendelse ved fastsættelse af fradraget efter stk. 2.

§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel af fuld erhvervsevne eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Stk. 2. I forbindelse med ansættelse som tjenestemand kan det dog bestemmes, at ansættelsen inden for et nærmere fastsat tidsrum ikke giver ret til pension efter stk. 1, såfremt afsked finder sted som følge af en allerede ved ansættelsen konstateret lidelse.

§ 8. Finder afsked sted på grund af utjenstedygtighed, som er forårsaget af, at der under udførelse af tjenesten er overgået tjenestemanden en tilskadekomst, der begrundes krav på erstatning i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, er han berettiget til den egenpension, der gælder for den højeste pensionsalder.

Gældende lov.

af de følgende beløb over 4.000 kr. indtil 8.000 kr.....	95 pet.
af de følgende beløb over 8.000 kr. indtil 12.000 kr.....	85 -
af de følgende beløb over 12.000 kr. indtil 16.000 kr.....	75 -
af de følgende beløb over 16.000 kr.	70 -

§ 54.

Stk. 3. Pensionen udgør af den i stk. 1 nævnte reducerede lønning, der ligger til grund for pensionsberegningen:
ved en pensionsalder

under 10 år.....	50 pet.
fra 10-12 -	52 -
- 12-14 -	54 -
- 14-16 -	56 -
- 16-18 -	58 -
- 18-20 -	60 -
- 20-22 -	62 -
- 22-24 -	64 -
- 24-26 -	66 -
- 26-28 -	69 -
- 28-30 -	72 -
- 30-31 -	73 -
- 31-32 -	74 -
på 32 år og derover.....	75 -

§ 57. Såfremt en tjenestemand ved udførelsen af sin tjeneste kommer således til skade, at han bliver ude af stand til at bestrede sin hidtidige tjeneste, men dog ikke er aldeles utjenstedygtig, er han (jfr. dog stk. 2) pligtig at overtage anden efter sin uddannelse og helbredstilstand passende tjeneste i sin hidtidige styrelsesgren, for så vidt sådan

Lovforslaget.

Stk. 2. Har en tjenestemand ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller væsentligt bidraget til tilskadekomsten, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemme, at forhøjet pension efter stk. 1 bortfalder eller nedsættes.

Gældende lov.

tjeneste kan tilbydes, mod vedblivende at oppebære lønning som for den tidligere stilling fastsat.

Stk. 2. Når tjenestemanden under disse forhold forbliver i tjenesten, udskydes spørgsmålet om pensionering, indtil afskedigelse af en af de i § 53 nævnte årsager eller eventuelt i henhold til nærværende paragrafs 4. stykke finder sted; nægter han at modtage den tilbudte nye stilling, og afskedigelse af denne grund finder sted, pensioneres tjenestemanden efter reglerne i § 54. Den tjenestemand, der ifølge sin udnævnelse ikke er pligtig at lade sig stedligt forsætte, fortaber dog ikke pensionsretten efter nærværende paragraf, fordi han nægter at modtage en stilling på et andet sted end det, hvor han hidtil har gjort tjeneste.

Stk. 3. Medfører tilskadekomsten en blivende forringelse af arbejdsevnen, uden at den tilskadekomne dog på grund af samme afskediges, forholdes der i overensstemmelse med lov nr. 183 af 20. maj 1933 med senere ændringer og de sig dertil sluttende bestemmelser vedrørende statsansatte.

Stk. 4. Hvis tilskadekomsten derimod medfører, at tjenestemanden må afskediges, tilkommer der ham uden hensyn til alder og tjenestetid den for højeste pensionsalder fastsatte pension.

Stk. 5. Lige med tilskadekomst regnes skadelige påvirkninger af højst nogle få dages varighed, der skyldes tjenesten eller de forhold, hvorunder denne foregår, og medfører utjenstedygtighed.

Stk. 6. Udelukket fra behandling efter nærværende paragraf er tilskadekomst, som den pågældende tjenestemand selv har hidført med forsæt. Har han ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller dog væsentlig bidraget til tilskadekomsten, kan ministeren bestemme, at pensionen efter denne paragraf skal nedsættes eller bortfalde.

Stk. 7. Ingen kan gøre krav på behandling efter foranstående regler, medmindre han snarest muligt, efter at tilskadekomsten er konstateret, har anmeldt det passerede for sin foresatte.

Stk. 8. Bestemmelserne i § 42 i lov nr. 183 af 20. maj 1933 med senere ændringer, berøres ikke af denne lov.

Lovforslaget.

§ 9. Bliver en pensioneret tjenestemand, hvis afsked skyldtes helbredsbedinget utjenstedygtighed, atter tjenstedygtig, har han, hvis han ikke er fyldt 60 år, pligt til at lade sig genansætte i sin tidligere stilling eller en anden passende stilling, som han før sin afsked ville have haft pligt til at overtage.

Stk. 2. Undlader en af helbredsmæssige årsager pensioneret tjenestemand trods opfordring at fremskaffe sådan helbredsoplysning som omhandlet i § 29, eller opfylder han ikke sin pligt efter stk. 1, inddrages pensionen, og bestemmelserne i §§ 24-26 finder anvendelse. Ved opgørelsen af pensionsalderen medregnes dog den tid, i hvilken han har modtaget pension.

§ 10. Pensionen inddrages, såfremt en pensioneret tjenestemand på ny opnår ansættelse, som efter reglerne i § 4 medregnes i hans pensionsalder. Ved senere afsked af pensionsbegrundende årsag er den pågældende berettiget til pension af mindst samme størrelse som den inddragne pension.

*Gældende lov.***§ 62.**

Stk. 3. Når det godtgøres, at en med tilskadekomstpension afskediget tjenestemand atter er tjenstedygtig, og han nægter at modtage anden efter § 57, stk. 1 og 2, passende stilling, mister han retten til den efter § 57 fastsatte forhøjede pension. Nægter den pågældende eller en med pension efter § 54 på grund af sygdom afskediget, men atter tjenstedygtig tjenestemand at indtræde i sin tidligere stilling eller en anden stilling, hvortil han inden sin afsked havde været pligtig at modtage forflyttelse, bortfalder pensionen. Til oplysning om den af en af de nævnte årsager pensioneredes helbredstilstand er finansministeriet eller den pågældende styrelse berettiget til, så ofte det findes formålstjenligt, dog ikke ud over et tidsrum af 10 år fra afskedigelsen at regne, at kræve sig tilstillet lægeattest (jfr. § 63), dog uden udgift for den pensionerede. Når denne trods opfordring undlader at fremskaffe en sådan lægeattest, kan pensionens udbetaling standses, indtil det er bevist, at utjenstedygtigheden vedblivende består.

§ 62. Pension eller ventepenge bortfalder, når vedkommende atter ansættes eller konstitueres i en med pensionsberettigelse forbunden stilling. Modtager en på ventepenge stående tjenestemand ny ansættelse eller konstitution i en stilling, der giver mindre lønningsindtægt (jfr. § 51, stk. 1) end den inddragne stilling, beholder han dog så meget af ventepengene, som er nødvendigt for til enhver tid at bringe beløbet op til den i den tidligere stilling oppebårne lønningsindtægt; ved senere pensionering tages denne del af ventepengene i betragtning som personligt tillæg. Når en på ny ansat eller konstitueret tjenestemand afskediges fra den nye stilling, er han berettiget til, for så vidt der ikke måtte tilkomme ham større pension, at oppebære den pension, han tidligere har haft, eller hvorpå han ville have haft krav på det tidspunkt, da udbetaling af ventepenge ophørte.

Stk. 2. Pension eller ventepenge bortfalder endvidere i følgende tilfælde:

- a) når den pågældende uden vedkommende ministers tilladelse modtager tjeneste for en fremmed stat,

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

- b) når han i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen eller ventepengene uden senere at kunne bevise lovlig forhindring,
- c) når han overbevises om inden sin afsked at have gjort sig skyldig i sådant forhold, som efter § 60 ville have medført tab af pensionsretten. Det påhviler anklagemyndigheden til finansministeriet at indsende udskrift af domme, der i sådanne sager overgår en pensionist.

Stk. 4. Når der tilbydes en på ventepenge stående tjenestemand en ny stilling, behandles han med hensyn til retten til vedvarende at oppebære ventepenge eller til at få pension efter tilsvarende regler, som ved § 59 er fastsat for den tjenestemand, hvis stilling inddrages.

Stk. 5. Såfremt en pensioneret tjenestemand efter 1. juli 1922 ansættes i en med pensionsret forbunden stilling i en kommune, et koncessioneret selskab eller en offentlig virksomhed, for hvilken lønning ikke er fastsat i nærværende lov, behandles han efter reglerne under stk. 1. Ved afsked fra den pågældende tjeneste oppebærer han på ny den ham af staten tillagte pension, dog at der i denne fradrages halvdelen af forskellen mellem den samlede almindelige pension efter lov eller vedtægt fra de 2 virksomheder (inkl. event. særlige tillæg) og det beløb, som tjenestemanden med den sammenlagte tjenestetid ville have oppebåret efter denne lov i forhold til lønningen ved pensioneringen af statstjenesten. På tilsvarende måde forholdes med pensionen til en efter 1. juli 1922 ansat tjenestemand, der oppebærer pension fra en af de nævnte virksomheder og senere pensioneres af staten.

Stk. 6. For så vidt i medfør af bestemmelsen i § 42 i lov nr. 183 af 20. maj 1933 med senere ændringer en tilskadekommet tjenestemand som følge af den ham tillagte pension enten slet ikke eller kun delvis har fået tillagt den erstatning, han ellers ville have været berettiget til efter lovens regler, skal han dog uanset foranstående bestemmelse i tilfælde af senere ansættelse i statens tjeneste eller som ovenfor i stk. 5, 1. punktum, anført vedblivende oppebære så stor en del af pensionen, som svarer til den bort-

*Lovforslaget.**Kapitel 3. Ægtefællepension.*

§ 11. Ægtefællen efter en tjenestemand, der afgår ved døden efter at have opnået en pensionsalder på mindst 3 år, eller som ved sin død var pensioneret, er berettiget til ægtefællepension, medmindre ægteskabet blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller afskediget med ret til egenpension efter kapitel 2.

Stk. 2. Ægtefællen efter en tjenestemand, der er omkommet under udførelse af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, er dog uanset den afdøde ægtefælles ansættelsestid berettiget til ægtefællepension.

Gældende lov.

faldne erstatnings livrenteværdi ved afskedigelsen. For så vidt angår den i stk. 5, 2. og 3. punktum, omhandlede pensionsberegning, vil, hvad enten ulykkestilfældet er indtrådt i statens eller kommunens tjeneste, den del af pensionen fra stat eller kommune, der beregnet på ovenfor anførte måde træder i stedet for erstatningen, være at betragte som tjenestemanden forlods tillagt, således at beløbet holdes uden for beregningen af den endelige pension.

§ 52. Når pension eller ventepenge i henhold til denne lov i et helt år ikke er hævet, hjemfalder beløbet for det år til den kasse, hvorpå samme er anvist, medmindre lovlig forhindring senere bevises.

§ 64. Den, der bliver enke efter en af de i § 49, stk. 1, nævnte tjenestemænd, som ved dødsfaldet enten endnu var i tjenesten og havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension eller oppebar ventepenge og havde erhvervet pensionsalder eller var pensioneret, har med de i § 67 anførte undtagelser ret til enkepension.

§ 64.

Stk. 4. I tilfælde, hvor en af de i § 49, stk. 1, nævnte tjenestemænd er omkommet ved udførelsen af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten eller har været pensioneret af sådan årsag (jfr. herved § 57, stk. 5 og 6), tilkommer der — uden hensyn til mandens alder og tjenestetid samt ægteskabets varighed — enken den for højeste pensionsalder fastsatte enkepension.

§ 67. Uberettigede til enkepension er tjenestemænds enker, hvis ægteskabet er indgået efter mandens 60. år eller på hans dødsleje eller efter, at han var afskediget med pension eller ventepenge, uden at genindtrædelse i statstjenesten har fundet sted.

§ 67.

Stk. 3. Retten til enkepension berøres ikke af, at separation har fundet sted.

Stk. 4. Når en tjenestemands ægteskab efter at have bestået i mindst 5 år ophæves ved skilsmisse, bevarer den fraskilte hustru

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

sin ret til enkepension, medmindre det i skilsmissevilkårene er fastsat, at der ikke tillægges hende underholdsbidrag, eller der i øvrigt i det enkelte tilfælde måtte være truffet bestemmelse om, at hun ikke skal bevare enkepensionsretten. For så vidt der herefter tilkommer den fraskilte hustru ret til enkepension, optages der i bevillingen eller dommen en udtrykkelig bestemmelse herom. Den trufne afgørelse kan ikke ændres i medfør af § 71 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning. Såfremt det den fraskilte hustru tillagte underholdsbidrag ifølge skilsmissevilkårene måtte være gjort tidsbegrænset, er hun kun berettiget til at oppebære enkepension i det tidsrum, i hvilket hun ville have været berettiget til underholdsbidrag.

Stk. 5. Har tjenestemanden indgået nyt ægteskab, og er såvel hans fraskilte hustru som enken berettiget til enkepension, deles denne imellem dem i forhold til det antal påbegyndte år, hvori hver af dem har været gift med tjenestemanden; den enkeltes andel skal i det mindste udgør $\frac{1}{3}$ af enkepensionen, jfr. dog bestemmelsen i stk. 8.

Stk. 6. Den fraskilte hustrus ret til enkepension bortfalder, når hun indgår nyt ægteskab, og indtræder ikke på ny, selv om dette senere ophører ved dødsfald eller skilsmisse.

Stk. 7. Efter mandens død er bortfald af pensionsretten for den ene hustrus vedkommende ved dødsfald, nyt ægteskab eller på anden måde uden betydning for den anden hustrus pensionsforhold. Er den fraskilte hustrus andel i pensionen begrænset til et bestemt tidsrum, jfr. stk. 4, sidste punktum, indtræder enken dog med ophøret af dette tidsrum i den fraskilte hustrus pensionsandel.

Stk. 8. Foranstående regler finder tilsvarende anvendelse, for så vidt tjenestemanden ved sin død efterlader sig flere fraskilte hustruer; i tilfælde, hvor enkepensionen skal deles imellem flere end to berettigede, finder en ligedeling sted.

Stk. 9. Såfremt enken allerede ved ægteskabets indgåelse oppebar egenpension, tilfalder hele enkepensionen den eller de fraskilte hustruer.

Stk. 10. Såfremt tjenestemanden afskediges uden pension, har den fraskilte hustru,

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

bortset fra det i stk. 4, sidste punktum, omhandlede tilfælde, ret til $\frac{1}{3}$ af de ham i henhold til § 50, stk. 3, tilkommende pensionsbidrag. Har manden indgået nyt ægteskab, og er også den nye hustru berettiget til ved hans død at oppebære pension efter ham, er den fraskilte hustru dog kun berettiget til en efter reglerne i stk. 5 fastsat andel i nævnte tredjedel af pensionsbidragsbeløbet. Er der flere fraskilte hustruer, kommer bestemmelsen i stk. 8 til anvendelse.

Stk. 11. Så længe den i stk. 4 omhandlede afgørelse ikke behørigt anmeldes over for finansministeriet, kan dette med frigørende virkning udbetale pensionen til enken. Endvidere kan i så tilfælde det ved tjenstemandens fratræden uden pension i henhold til § 50, stk. 3, tilbagebetalte pensionsbidragsbeløb med frigørende virkning udbetales til manden.

§ 58. Ingen kan samtidig oppebære lønning som tjenestemand og pension efter reglerne i nærværende lov eller samtidig egenpension og enkepension. Dersom en tjenstemands hustru efter mandens død indtræder eller forbliver i tjenstemandsstilling, kan hun dog senere til enhver tid vælge at oppebære enkepension imod at opgive sin tjenstemandsstilling uden egenpension.

Stk. 3. Reglerne i nærværende paragraf gælder også, selv om den ene ydelse oppebæres som løn eller pension fra en stilling i folkeskolen, folkekirken, Københavns kommunale skolevæsen eller en stilling, der er forbundet med adgang til pension fra en statsunderstøttet pensionskasse.

§ 64.

Stk. 2. Enkepensionen beregnes efter tjenstemandens pensionsalder samt på grundlag af hans sidst opnåede løn, jfr. § 54, stk. 1, således at der af denne indgår følgende procentdele i pensionsberegningen:

af de første 6.000 kr.	100 pct.
af de følgende beløb over 6.000 kr. indtil 12.000 kr.	95 -
af de følgende beløb over 12.000 kr. indtil 18.000 kr.	80 -
af de følgende beløb over 18.000 kr.	55 -

§ 12. Ægtefællepension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på kr. samt et beløb, svarende til $\frac{2}{3}$ af egenpensionen efter § 6, stk. 1.

Stk. 2. Er den afdøde ægtefælle afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, udgør pensionen det beløb, der gælder for den højeste pensionsalder.

Stk. 3. Såfremt den afdøde ægtefælles alder efter fradrag af det antal år, ægteskabet har varet, overstiger den længstlevende ægtefælles alder ved førstafdødes død med mere end 10 år, nedsættes ægte-

Lovforslaget.

fællepensionen efter stk. 1-2 med 2 pct. for hvert år, forskellen overstiger 10 år.

§ 13. Såfremt en tjenestemands efterlevende ægtefælle er berettiget til mere end én ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som efter § 4 kan medregnes i pensionsalderen, sker der kun udbetaling af den ægtefællepension, der er størst.

Gældende lov.

Stk. 3. Enkepensionen udgør af den i stk. 2 nævnte lønning, der ligger til grund for pensionsberegningen:

når mandens pensionsalder udgjorde	
under 7 år.....	35 pct.
fra 7-12 -	38 -
- 12-16 -	41 -
- 16-20 -	44 -
- 20-24 -	47 -
- 24-28 -	50 -
- 28-32 -	53 -
- 32 år og derover.....	56 -

Det er dog en betingelse for at opnå enkepension beregnet efter mandens pensionsalder på

- 20-24 år, at ægteskabet har bestået i mindst 10 år,
- 24-28 - , at ægteskabet har bestået i mindst 15 år,
- 28-32 år, at ægteskabet har bestået i mindst 20 år,
- 32 år og derover, at ægteskabet har bestået i mindst 25 år.

§ 65. Den i § 64 omhandlede enkepension skal i det mindste udgøre 3.500 kr. årlig, for så vidt den ikke derved bliver større end halvdelen af den lønningsindtægt, som manden sidst oppebar. Er dette tilfældet, bliver enkepensionen at fastsætte lig med nævnte halvdel.

§ 68. Enkepensionen bortfalder:

- a) når enken indgår nyt ægteskab,
- b) når hun uden vedkommende ministers tilladelse modtager tjeneste for en fremmed stat,
- c) når hun i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen uden senere at kunne bevise lovlig forhindring,
- d) når det godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der ville have medført, at pensionsretten for hans vedkommende var fortabt.

Stk. 2. Hvis en enkepension er bortfaldet derved, at enken har indgået nyt ægteskab, er hun berettiget til atter at få den samme pension, når det nye ægteskab ophører ved dødsfald eller skilsmisse. Har også den anden

Lovforslaget.

Kapitel 4. Børnepension m. v.

§ 14. En pensioneret tjenestemand er berettiget til børnepensionstillæg for sine børn.

Stk. 2. Når en tjenestemand eller pensioneret tjenestemand afgår ved døden, er hans børn berettigede til børnepension.

Stk. 3. Retten efter stk. 1 og 2 omfatter stedbørn, som er medtaget til forsørgelse i det fælles hjem.

Stk. 4. For hvert barn kan der kun udbetales én ydelse efter reglerne i stk. 1-3. Er betingelserne i stk. 1 og 2 til stede samtidig, foretages udbetaling efter stk. 2.

§ 15. Børnepensionstillæg og børnepension udgør for hvert barn 2.000 kr. årlig. Børnepension til forældreløse børn udgør dog for hvert barn 4.000 kr. årlig.

Stk. 2. Børnepensionstillæg i forbindelse med egenpension og børnepension i forbindelse med ægtefællepension kan dog ikke overstige den pensionsgivende lønningsindtægt. Det samme gælder børnepensioner til en tjenstemands efterlevende børn tilsammen.

§ 16. Retten til pension efter § 14 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år. Hvis barnets uddannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt, og forholdene taler derfor, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen dog tillade, at der ydes hel eller delvis pension, indtil uddannelsen er afsluttet.

Gældende lov.

ægtefælle været tjenestemand, tilkommer der dog kun enken én enkepension, nemlig den, der ved beregning viser sig at være størst.

§ 58.

Stk. 2. Når den ene af to samgifte tjenestemænd afgår ved døden, kan der, hvis omstændighederne taler derfor, af finansministeren tilstås den efterlevende, såfremt der efterlades børn, over for hvilke manden havde forsørgelsespligt, et børnetillæg til lønning eller egenpension af den i § 66 nævnte størrelse. Tilsvarende gælder, såfremt den ene ægtefælle var tjenestemand og den anden var pensioneret, eller såfremt de begge var pensioneret.

§ 66. Der tilkommer en egenpensionist et tillæg til pensionen på 1.500 kr. årlig for hvert barn under 18 år (herunder stedbørn og adoptivbørn), over for hvilket den pågældende har forsørgelsespligt. Tilsvarende børnepensionstillæg ydes til enkepensioner for de børn (herunder adoptivbørn), over for hvilke tjenestemanden havde forsørgelsespligt. Børnepensionstillægget udbetales indtil barnets fyldte 18. år, men denne aldersgrænse kan dog med finansministerens godkendelse i det enkelte tilfælde forhøjes indtil det 24. år, når forsørgelsen fortsættes til gennemførelse af en offentlig godkendt uddannelse, og forholdene i øvrigt i særlig grad taler for en dispensation. Egen- eller enkepension kan i forbindelse med de nævnte tillæg ikke overstige $\frac{3}{4}$ af den til grund for pensionens beregning liggende sidste lønningsindtægt, jfr. § 54, stk. 1, 1. punktum, ligesom der kun kan ydes et børnepensionstillæg for hvert barn.

Stk. 2. Pensioner af tilsvarende størrelse tilkommer ligeledes en afdød kvindelig tjenstemands børn, for så vidt hun ved dødsfaldet alene havde forældremyndigheden over disse børn, og forældremyndigheden ikke overgår til faderen. Endvidere kan — uden for de nævnte tilfælde — sådanne pensioner tilstås en afdød kvindelig tjenstemands børn, for så vidt faderen ikke er statsansat eller statspensionist og er ude af stand til at forsørge de fælles børn.

*Lovforslaget.**Gældende lov.***§ 67.**

Stk. 12. Den ret, som efter § 66, stk. 1, er tillagt en enke til pensionstillæg for de børn, over for hvilke den afdøde tjenestemand havde forsørgelsespligt, tilkommer også tjenestemandens fraskilte hustru, som har ret til enkepensionen. Er den fraskilte hustru efter reglerne i stk. 4 ikke berettiget til enkepension, tillægges der hende for de børn, over for hvilke tjenestemanden havde forsørgelsespligt, en pensionsydelse af den i § 66 fastsatte størrelse, idet dog bestemmelsen i § 68, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse, for så vidt hun har indgået nyt ægteskab.

§ 68.

Stk. 3. Når enkepension bortfalder eller er bortfaldet på grund af nyt ægteskab, kan pensionstillæg til umyndige børn ifølge bestemmelse af vedkommende minister bevares eller på ny tilstås, når det godtgøres, at de økonomiske forhold i det nye ægteskab er sådanne, at hensynet til børnenes ansvarlige opdragelse gør det fornødent eller i høj grad ønskeligt.

§ 69. Under tilsvarende betingelser som ved § 64, stk. 1, bestemt for enker ydes der børnepension på 2.400 kr. årlig for hvert fader- og moderløst barn (herunder adoptivbørn) af de i § 49, stk. 1, nævnte personer — uanset disses alder og tjenestetid — når de pågældende havde forsørgelsespligt over for børnene. Børnepension udbetales indtil det 18. år, men denne aldersgrænse kan dog med finansministerens godkendelse i det enkelte tilfælde forhøjes indtil det 24. år, når forsørgelsen fortsættes til gennemførelse af en offentligt godkendt uddannelse, og forholdene i øvrigt i særlig grad taler for en dispensation.

Stk. 2. Efterlader en af de i § 49, stk. 1, nævnte tjenestemænd sig enke, der ikke er berettiget til enkepension, som følge af at manden ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension, udbetales der — under i øvrigt tilsvarende betingelser, som gælder for udbetaling af børnepensions-tillæg til enkepension, jfr. §§ 66, 68 — børnepension på 2.400 kr. årlig for hvert barn (herunder adoptivbørn), over for hvilket han havde forsørgelsespligt. Sådan børnepension

*Lovforslaget.**Kapitel 5. Særregler.*

§ 17. Når en tjenestemand bliver afskediget efter at være fyldt 60 år, men inden sit fyldte 70. år, som følge af, at han har nået den aldersgrænse, der gælder for vedkommende stilling, fastsættes pensionen efter § 6 og § 12 på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved tjeneste indtil 70 års alderen.

§ 18. For militære tjenestemænd, der afskediges inden deres fyldte 60. år som følge af, at de har nået den for stillingen fastsatte aldersgrænse, indgår hvert af de sidste 5 tjenesteår i pensionsalderen med 2 år.

Stk. 2. Såfremt en militær tjenestemand efter sin afsked foretter fuld tjeneste i reserven udover 2 år, forhøjes pensionsalderen efter stk. 1 fra det fyldte 60. år med ansættelsestiden i reserven.

Gældende lov.

kan for en tjenstemands efterladte børn tilsammen ikke overstige $\frac{3}{4}$ af hans sidste lønningsindtægt, jfr. § 54, stk. 1, 1. punktum.

§ 56. Ved pensionsberegningen for overjordemødre, overplejere, plejere og plejersker regnes hvert tjenesteår efter det tidspunkt, da pensionsalderen er 18 år, for 2 år. For sygeplejersker med en pensionsalder på over 20 år er pensionsprocenten:

Ved en pensionsalder	
fra 20-21 år	62 pct.
- 21-22 år	64 -
- 22-23 år	66 -
- 23-24 år	68 -
- 24-25 år	69 -
- 25-26 år	70 -
- 26-27 år	71 -
- 27-28 år	72 -
- 28-29 år	73 -
- 29-30 år	74 -
på 30 år og derover	75 -

Stk. 2. Ved pensionering af tjenestemænd under militæretaterne, der regelmæssigt afskediges i yngre alder, bliver pensionen, når disse i sådan alder afskediges eller søger deres afsked i henhold til § 38 i lov om forsvarets ordning (personellet ved værnene, korpse m. fl.), for så vidt angår pensionsalderen, at fastsætte efter de forud for 1. oktober 1919 gældende regler, såfremt der herved opnås et for tjenestemanden gunstigere resultat. Dette gælder også når de pågældende afskediges på grund af svagelighed eller ved afskedigelse på ventepenge. For de nævnte tjenestemænd bliver ved beregning af tjenestetiden hvert år, hvori vedkommende har gjort felttog eller været udkommanderet i anledning af krig og på krigsfod, at regne for 2 år.

Stk. 3. Såfremt afskedigelse af en tjenestemand finder sted i henhold til § 38 i lov om forsvarets ordning (personellet ved værnene, korpse m. fl.) ved det 60. år eller en anden aldersgrænse efter dette tidspunkt, der er lavere end den i § 53, stk. 1, omhandlede almindelige aldersgrænse for tjenestemænd, regnes ved pensionsberegning efter § 54 hvert tjenesteår efter det fyldte 53. år for 2 år.

Stk. 4. For afskedigede militære tjenestemænd, der indkaldes til tjeneste i reserven

Lovforslaget.

§ 19. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningrådet bestemme, at statsborgere i de øvrige nordiske lande, som har ansættelse inden for det i § 1 angivne område på tilsvarende vilkår som tjenestemænd i pensionsmæssig henseende behandles efter reglerne i denne lov.

Kapitel 6. Efterindtægt.

§ 20. Ægtefællen efter en tjenestemand, som ved sin død oppebar lønning eller var pensioneret, er berettiget til efterindtægt, medmindre ægteskabet var opløst ved skilsmisse. Efterlader den pågældende sig ikke ægtefælle, men børnepensionsberettigede børn, er disse berettigede til efterindtægt.

Stk. 2. Efterindtægt efter en person, som ved sin død var berettiget til ægtefællepension i henhold til denne lov, tilkommer de børn af den pågældende, der er berettigede til børnepension efter den først afdøde ægtefælle.

Stk. 3. Afgår en tjenestemand ved døden uden at efterlade sig ægtefælle eller børnepensionsberettigede børn, er hans bo berettiget til efterindtægt.

Gældende lov.

og her forretter fuld tjeneste ud over 2 år, vil den tillagte pension ved hjemsendelse efter det fyldte 60. år eller — såfremt den pågældende på dette tidspunkt allerede er hjemsendt — ved opnåelse af nævnte levealder kunne omberegnes således, at den samlede tjeneste i linjen og reserven lægges til grund ved pensionsalderens fastsættelse.

Stk. 5. Den tid, som en militær tjenestemand — forud for ansættelsen i tjenestemandsstillingen — har forrettet tjeneste i reserven ud over 2 år efter det fyldte 28. år, bliver at medtage ved fastsættelsen af pensionsalderen som tjenestemand efter bestemmelsen i § 54, stk. 2.

§ 75. Ægtefællen efter en tjenestemand, som ikke stod uden for nummer, og som havde lovbestemt adgang til pension af staten eller nød ventepenge, pension eller fastunderstøttelse for tjenestetid, er berettiget til i 3 måneder efter ægtefællens død at oppebære som efterindtægt månedlig $\frac{1}{12}$ af henholdsvis sidste tjenesteindtægt, ventepenge, pension eller understøttelse. Såfremt ægtefælle ikke efterlades, tilfalder samme ret tjenestemandens uforsørgede børn under 18 år, forudsat at disse ved dødsfaldet var undergivet den pågældendes forældremyndighed. Hvis tjenestemanden afgår ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten og dødsfaldet indtræffer som umiddelbar følge af tilskadekomsten, vil den foran hjemlede adgang til efterindtægt omfatte et tidsrum af 12 måneder efter dødsfaldet.

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

Stk. 2. For så vidt der med den afdødes stilling var forbundet tjenestebolig, har de til efterindtægt berettigede endvidere inden for et tidsrum af 3 måneder ret til at blive boende i boligen på de for tjenestemanden fastsatte vilkår. Kontorlokaler og andre til tjenstlig brug bestemte lokaler skal dog straks fraflyttes, ligesom det efter omstændighederne kan pålægges de efterladte at stille i det mindste ét beboelsesværelse til rådighed for den, som skal beklæde stillingen efter den afdøde.

Stk. 3. Efterindtægt tilkommer ikke en fraskilt hustru, selv om hun efter reglerne i § 67 er berettiget til pension, men retten til denne indtræder straks fra den 1. i måneden efter mandens død.

Stk. 4. For så vidt tjenestemanden efterlader sig børn under 18 år, som i henhold til stk. 1, 2. pkt., ikke er berettigede til efterindtægt, kommer den dem i henhold til § 69 tilkommende børnepension til udbetaling straks fra den 1. i måneden efter tjenstemandens død.

§ 76. Hvis tjenestemandens efterladte ægtefælle dør inden udløbet af de 3 måneder, i hvilke den pågældende er berettiget til at nyde efterindtægt i henhold til denne lov, indtræder efterladte, uforsørgede børn under 18 år i retten til efterindtægt.

Stk. 2. Når en enke, som oppebærer enkepension eller understøttelse fra staten, dør og efterlader sig uforsørgede børn under 18 år, har disse ret til i 3 måneder efter moderens død at oppebære månedlig $\frac{1}{12}$ af hendes pension (med børnepensionstillæg) eller understøttelse.

Stk. 3. Når tiden for den afdøde enkes efterindtægt udløber, indtræder de efterladte, uforsørgede børn under 18 år i enkens ret til pension, dog således at retten til efterindtægt og pension tilsammen kun tilkommer børnene i fulde 3 måneder efter moderens død.

§ 21. Efterindtægt udgør for hver måned et beløb svarende til den sidst udbetalte lønningsindtægt eller pension.

§ 79. Til tjenesteindtægt henregnes hele den fra statstjenesten (være sig fra en eller flere styrelsesgrene) hidrørende varige indtægt, hvad enten den er pensionsberettigende eller ikke, såsom lønning, naturalydelse (f. eks. brugen af tjenestejord, tjenestebolig

Lovforslaget.

§ 22. Retten til efterindtægt omfatter et tidsrum af 3 måneder efter dødsfaldet, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Er en tjenestemand afgået ved døden som umiddelbar følge af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, omfatter retten til efterindtægt efter § 20, stk. 1, et tidsrum af 12 måneder.

Stk. 3. Ægtefællens ret til efterindtægt efter en tjenestemand, der er afgået ved døden, før ægtefællen efter § 11 er berettiget til ægtefællepension, omfatter et tidsrum af 9 måneder.

§ 23. Hvis en ægtefælle, som er berettiget til efterindtægt, afgår ved døden inden efterindtægtsperiodens udløb tilkommer den del

Gældende lov.

og brændsel) eller erstatning for sådanne ydelser, bestillingstillæg, personlige tillæg, stedtillæg, hjælp til bolig, faste årlige honorarer, akkordoverskud og deslige. — Derimod hentes ikke til tjenesteindtægten vederlag én gang for alle, belønninger, straffeandele, sygehjælp og lignende understøttelser, ej heller repræsentationstillæg, kontorholdsgodtgørelse, befordringsgodtgørelse, flyttegodtgørelse, time-, dag- og natpenge, kørepenge, uniform eller uniforms-godtgørelse eller andre ydelser, hvis særlige bestemmelse ikke er at give tjenestemanden en indtægt.

Stk. 2. Ved efterindtægtsens udbetaling fradrages de forskellige mere eller mindre varige indeholdelser, der — hvis tjenestemanden havde levet — ville være blev frataget i hans løn til dækning af afdrag på lønningsforskud eller gæld (jfr. § 34), som ikke dækkes på anden måde, enkeforsørgelsespræmier, pensionsbidrag og deslige.

§ 64.

Stk. 5. Den, der bliver enke efter en af de i § 49, stk. 1, nævnte tjenestemænd uden at være berettiget til enkepension, som følge af at manden ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension, er berettiget til et beløb svarende til 2 års løn beregnet på grundlag af tjenestemandens sidst udbetalte lønningsindtægt, jfr. §§ 51, stk. 1, 87 og 88. Denne ydelse udbetales enken fra udløbet af efterindtægtsperioden med månedlige beløb, der ikke overstiger den til laveste pensionsalder efter stk. 3 svarende enkepension på udbetalingstidspunktet. Finansministeriet kan tillade, at beløbet udbetales over en kortere periode eller på én gang, såfremt det godtgøres at hensynet til enkens fremtidige erhvervsvirksomhed gør det fornødent eller i høj grad ønskeligt.

Lovforslaget.

af efterindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, førstafdødes børnepensionsberettigede børn. Så længe denne efterindtægt udbetales til børnene, har disse ikke ret til efterindtægt efter § 20, stk. 2.

Stk. 2. Så længe den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt vedvarer, sker der ikke udbetaling af ægtefællepension eller af børnepension til den længstlevende ægtefælles børnepensionsberettigede børn.

Stk. 3. Børnepension til børn, der er berettigede til efterindtægt i medfør af § 20, stk. 1, udbetales ikke, så længe retten til efterindtægt vedvarer. I tilfælde, hvor børnepension er større, end efterindtægten ville blive, træder børnepensionen dog i efterindtægtens sted.

Gældende lov.

§ 77. Hvis et uforsørget barn fylder 18 år eller afgår ved døden inden udløbet af efterindtæftsperioden, tilfalder dets part de øvrige til efterindtægt berettigede.

§ 78. I de tilfælde, hvor pensionen til fader- og moderløse børn er større, end efterindtægten ville blive, træder børnepensionen i efterindtægtens sted.

§ 80. For de i § 74 nævnte arbejdere og håndværkere opgøres den pågældendes tjenesteindtægt under hensyn til vedkommendes normale indtægt i et helt år, beregnet på grundlag af den på dødsdagen gældende dag- eller timeløn med tillæg af hans faktisk oppebårne yderligere indtægt, hidrørende fra akkordoverskud, vederlag for overtidsarbejde og deslige i det sidste år, i hvilket han har udført tjeneste.

Stk. 2. For tjenestemænd, der foruden den faste løn har haft uvisse indtægter, opgøres tjenesteindtægten ved til den pågældendes faste årsløn på dødsfaldets tid at lægge de hans stilling tilfaldne uvisse indtægter i det sidste år før hans død, for så vidt de ikke har været bestemt til dækning af stillingens kontorudgifter eller deslige (jfr. § 79. stk. 1).

§ 81. Ved uforsørgede børn forstås i dette kapitel alle børn (herunder også stedbørn og adoptivbørn), over for hvem tjenestemanden, henholdsvis tjenestemandens efterladte ægtefælle, ifølge lovgivningens almindelige regler ved sin død havde forsørgelsespligten.

*Lovforslaget.**Kapitel 7. Opsat pension.*

§ 24. En tjenestemand, der har opnået en pensionsalder på mindst 3 år, og som fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension efter § 2, har ret til en pensionsydelse svarende til egenpension beregnet efter § 6, stk. 1, jfr. § 27, på grundlag af hans pensionsalder og pensionsgivende lønningsindtægt ved fratrædelsen (opsat pension). Dette gælder dog ikke, hvis tjenestemanden overgår til anden ansættelse, som efter § 4 medregnes i hans pensionsalder.

Stk. 2. Opsat pension udbetales fra den 1. i måneden efter det fyldte 67. år. Indtræder der efter afskedigelsen erhvervsudygtighed, der medfører tilkendelse af offentlig invalidepension, udbetales pensionen dog fra samme tidspunkt som invalidepensionen.

Stk. 3. Retten til opsat pension ophører, såfremt den pågældende på ny ansættes i en stilling, i hvilken ansættelsen efter § 4 kan medregnes i hans pensionsalder.

§ 25. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, har ægtefællen ret til en pension, der udgør $\frac{2}{3}$ af den pension, hvortil afdøde var berettiget. Dette gælder dog ikke hvis ægteskabet blev indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter dødsfaldet.

Gældende lov.

§ 82. Efterindtægt udbetales månedlig forud, og begyndelsestidspunktet for udredelsen er dagen efter den sidste dag eller periode (uge, måned), for hvilken der er eller bliver udbetalt lønning, ventepenge, pension eller understøttelse. Hvis en i tjenesten afdød tjenestemand ikke ved dødsfaldet oppebar lønning, udredes dog efterindtægten fra dagen efter dødsfaldet.

§ 83. De i dette kapitel fastsatte regler gælder også for efterladte efter ikke-tjenestemænd, der har lovbestemt adgang til pension, og kan af finansministeren gøres anvendelige på efterladte efter sådanne ikke-tjenestemænd, som ifølge bevillingspraksis har adgang til fast understøttelse for tjenestetid.

§ 50.

Stk. 3. Såfremt en tjenestemand efter denne lovs ikrafttræden afskediges uden pension, udbetales ved fratrædelsen de indbetalte pensionsbidrag med renter 4 pct. p.a. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb. Fratræder tjenestemanden efter eget ønske efter at have været ansat mindst 5 år i pensionsberettigende tjenestemandstilling, kan han dog i stedet kræve at få en godtgørelse, der svarer til det dobbelte af de af ham selv indbetalte pensionsbidrag med renter som anført. Sidstnævnte godtgørelse skal — medmindre finansministeriet tillader anden anvendelse — indbetales til en under statstilsyn stående pensionskasse eller den forsikringsmæssige pensionsordning, hvortil den pågældende måtte overgå, eller, hvis dette ikke bliver tilfældet, anvendes som indskud til en tidligst ved det 60. år opsat pensionsforsikring eller livrente i et anerkendt livsforsikringsselskab (pensionsforsikringsselskab). Pensionsforsikring m. v., der er tegnet for beløb, der således er overført til en pensionskasse eller anden forsikringsmæssig pensionsordning, kan ikke senere tilbagekøbes uden finansministeriets samtykke. Tilbagebetaling af pensionsbidrag eller overførelse af bidrag til en pensionskasse eller pensionsforsikring m. v. kan dog ikke finde sted ved ansøgt afsked mindre end 5 år før det tidspunkt, hvor tjenestemanden kan søge sin afsked

Lovforslaget.

§ 26. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, er hans børn fra den 1. i måneden efter dødsfaldet berettigede til en pension, der for hvert barn udgør 10 pct. af den pension, hvortil afdøde var berettiget. For så vidt der ikke udbetales ægtefællepension, udgør pensionen for hvert barn 20 pct. af den opsatte pension.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 i forbindelse med pension til ægtefællen kan dog ikke overstige pensionen efter § 24. Det samme gælder de samlede pensioner til efterlevende børn.

Stk. 3. Retten til børnepension efter stk. 1 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år.

Gældende lov.

med pension på grund af alder. Genansættes en tjenestemand, og genansættelsen er forbundet med pensionsret, må de tilbagebetalte pensionsbidrag eller den udbetalte godtgørelse på ny indbetales med renter, beregnet efter foranstående regler.

§ 60. Den, som afskediges, fordi han har gjort sig skyldig i et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen, mister retten til pension.

§ 61. Når en pensionsberettiget tjenestemand afskediges på grund af tjenesteforfeelser eller misligheder, der, uden at medføre tab af pensionsretten i henhold til § 60, gør ham uskikket til at forblive i sin stilling, bestemmes det ved finanslov eller tillægsbevillingslov, hvorvidt han skal have pension, og i bekræftende fald af hvilken størrelse.

§ 50.

Stk. 5. Finder overgang sted fra en pensionsgivende stilling i folkekirken, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen til en statstjenestemandsstilling eller omvendt med bevarelse af pensionsret, eventuelt under medtagelse af pensionsanciennitet, overføres henholdsvis til statskassen eller vedkommende kasse de i den pågældendes lønning indeholdte pensionsbidrag uden renter. De fra vedkommende kasse til statskassen således overførte beløb fradrages i det beløb, en tjenestemand efter reglerne i stk. 4 skal indbetale i statskassen. Tilsvarende gælder ved overgang til en statstjenestemandsstilling fra en stilling, hvis løn er fastsat i henhold til det særlige lønningsregulativ for tjeneste i Grønland, og ved overgang til en statstjenestemandsstilling fra en pensionsgivende stilling under Færøernes landsstyre, i en kommune eller omvendt, således at pågældendes ret til selv at få tilbagebetalt pensionsbidrag, eventuelt med tillæg af renter, bortfalder.

Stk. 6. For medlemmer af statsunderstøttede pensionskasser eller pensionsfonds, der overgår til pensionsberettigende ansættelse i statens tjeneste, jfr. herved § 54, stk. 2, overføres for den tid, hvori den pågældende har svaret fuldt pensionsbidrag efter det fyldte 30. år, til statskassen et beløb, der — for så

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

vidt overgang finder sted efter det fyldte 30. år, men inden det fyldte 50. år — udgør 12 pct. af den sidst opnåede årlige lønning, hvoraf den pågældende har svaret pensionsbidrag, dog med fradrag af 25 pct. For et medlem, der på grund af nedsat beskæftigelse ikke har svaret fuldt pensionsbidrag, medregnes den tilsvarende tjenestetid kun forholdsmæssigt ved fastsættelsen af overførselsbeløbet. Finder overgang sted efter det fyldte 50. år, overføres et beløb beregnet efter tilsvarende regler som i 1. punktum anført, dog således at hvert år efter det 50. år vil være at regne for 2 år. Beløbet, der overføres, kan i intet tilfælde være mindre end det beløb, som pågældende ville kunne få udbetalt til fri rådighed eller — såfremt betingelserne herfor er opfyldt — til anvendelse som indskud i en anden pensionsordning ved afsked uden pension, jfr. § 50, stk. 3, ligesom sådan overførsel også finder sted ved overgang inden det fyldte 30. år. Finder omvendt overgang sted fra en statstjenestemandsstilling til en stilling, hvortil er knyttet pensionsret i en statsunderstøttet pensionskasse eller pensionsfond, overføres tilsvarende beløb fra statskassen til vedkommende pensionskasse eller pensionsfond.

§ 67.

Stk. 2. Såfremt det før eller efter dødsfaldet godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der efter § 60 ville have medført pensionsrettens fortabelse, er enken ligeledes uberetiget til enkepension; måtte hans forhold derimod henføres under § 61, bestemmes det ved finanslov eller tillægsbevillingslov, hvorvidt enken skal have pension, og i bekræftende fald af hvilken størrelse.

Kapitel 8. Regulering.

§ 27. Når der sker generel ændring af løn til tjenestemænd, foretages tilsvarende regulering af pensioner og efterindtægt efter bestemmelserne i kapitel 2-6. Egenpensionens og ægtefællepensionens basisbeløb, den i § 5 fastsatte beløbsgrænse for den pensionsgivende lønningsindtægt samt de efter § 15 gældende satser for børnepensionstillæg og børnepension reguleres på samme måde.

§ 89. Pension eller ventepenge, der ydes i henhold til denne lov, forhøjes eller nedsættes efter bestemmelserne i §§ 87 og 88, idet pensionen (ventepengene) træder i stedet for den i § 84 nævnte lønning ved beregningen af forhøjelsen eller nedsættelsen.

For pensioner og ventepenge under 11.900 kr. fastsættes størrelsen af en portion overenskomsttillæg i henhold til § 88 dog således:

Lovforslaget.

Stk. 2. Pensioner efter §§ 24-26 reguleres efter bestemmelsen i stk. 1, når udbetaling påbegyndes.

Gældende lov.

Pension (ventepenge)	kr.	kr.
indtil 5.099	18
5.100- 8.499	30
8.500-11.899	36

§ 89. A. I de tilfælde, hvor ydelse af overenskomstillæg i medfør af § 88, jfr. § 89, medfører, at en pensionist, som ikke opfylder betingelserne for at opnå folkepensionens mindstebeløb, mister adgangen til allerede erhvervet indtægtsbestemt folkepension og derved lider nedgang i samlet offentlig efterlønnydelse, kan der efter finansministerens nærmere bestemmelse ydes den pågældende et personligt tillæg til hel eller delvis udligning af nedgangen i samlet indtægt fra det offentlige. Tillægget bortfalder fra det tidspunkt, da den pågældende opnår adgang til mindstebeløbet. Et tilsvarende personligt tillæg kan af finansministeren ydes i andre tilfælde, hvor forhøjelsen af pensionen med overenskomstillæg måtte medføre nedgang i den af pensionisten allerede oppebårne samlede offentlige efterlønnydelse.

Kapitel 9. Forskellige bestemmelser.

§ 28. Afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at oppebære ydelser efter denne lov er til stede, træffes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. Afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, træffes efter indhentet udtalelse fra et nævn, Nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

Stk. 3. Ministeren træffer nærmere bestemmelse om sammensætningen af det i stk. 2 omhandlede nævn og om dets virkeområde.

§ 8.

Stk. 3. Forud for den enkelte afskedigelse træffer finansministeren bestemmelse om, hvorvidt tjenestemanden har ret til pension, jfr. dog § 19.

§ 19. En tjenestemand kan ikke for domstolene indbringe andre af tjenestemandssforholdet opståede pekuniære krav på statskassen end sådanne, der hidrører fra lovbestemmelser om lønning, pension eller ventepenge.

Stk. 2. For at kunne rejse en sag over for domstolene må den pågældende have gjort skriftlig indsigelse over for styrelsen inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 6 måneder efter modtagelsen af centralstyrelsens svar, der skal foreligge senest 3 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for pågældende styrelse. Disse frister gælder dog ikke, for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål.

Stk. 3. Såfremt der fra statens side sker for stor udbetaling til tjenestemænd, pensionister eller sådannede efterladte — være sig egentlig lønning, særlige tillæg, honorar,

Lovforslaget.

§ 29. Til brug ved afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, kan ministeren forlange sådanne helbredsoplysninger, som han anser for nødvendige, samt kræve, at den pågældende underkaster sig særlige undersøgelser, eventuelt under indlæggelse til observation på hospital.

§ 30. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om udbetaling af ydelserne efter denne lov.

Gældende lov.

ventepenge, pensioner, efterindtægt, særlige ydelser m. v. — kan det for meget udbetalte beløb kun kræves tilbagebetalt, når krav derom rejses over for den pågældende inden 15 måneder efter udbetalingen; denne frist gælder dog ikke, når og så længe den urigtige udbetaling skyldes fejlagtige eller manglende oplysninger fra den pågældendes side.

§ 62.

Stk. 3, 3. pkt. Til oplysning om den af en af de nævnte årsager pensioneredes helbredstilstand er finansministeriet eller den pågældende styrelse berettiget til, så ofte det findes formålstjenligt, dog ikke ud over et tidsrum af 10 år fra afskedigelsen at regne, at kræve sig tilstillet lægeattest (jfr. § 63), dog uden udgift for den pensionerede.

§ 63. I alle tilfælde, hvor der til oplysning om en tjenstemands eller en pensionists helbredstilstand i henhold til denne lov eller ifølge praksis udkræves lægeattest, er vedkommende styrelse berettiget til at forlange, at sådan skal være udstedt af en embedslæge. Såfremt de tilvejebragte oplysninger ikke er tilstrækkelige til at bedømme den pågældendes tjenstdygtighed m. v., er finansministeriet eller vedkommende styrelse berettiget til at fordre, at han — uden udgift for sig — underkaster sig en sådan særlig undersøgelse (derunder indlæggelse til observation på hospital), som anses for nødvendig i så henseende.

§ 50. Pensionerne afholdes af statskassen, for så vidt de ikke efter de regler, som hidtil har været gældende eller herefter måtte blive fastsat, udredes på anden måde.

Stk. 2. Som bidrag til dækning af udgifterne ved pensioneringen afkortes ved hver lønningsudbetaling 3½ pct. i den enhver tjenstemand tillagte lønningsindtægt, jfr. § 51, stk. 1, sammenholdt med §§ 87 og 88. For tjenstemænd, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jfr. § 6, stk. 6, og § 13, stk. 6, forhøjes dette bidrag efter finansministerens nærmere bestemmelse under hensyn til statens forøgede pensionsrisiko som følge af de pågældende invalidite-

Lovforslaget.

Gældende lov.

ter eller helbredsmangler. I de tilfælde, hvor lønningsindtægten midlertidigt er nedsat i henhold til §§ 11, 14 og 16, beregnes afkortningen kun af den lønningsindtægt, som faktisk udbetales.

§ 50.

Stk. 7. Statens ydelse til kongen og det kongelige hus' årpenge bærer hver især de dem vedkommende pensioner og understøttelser. Ved tronskifte forholdes efter lov nr. 109 af 21. marts 1950 om udredelse af pensioner ved tronskifte.

§ 32.

Stk. 3. Udbetaling af egenpension eller ventepenge tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket udbetaling af løn har fundet sted; såfremt den pågældende imidlertid ved afskedigelsen står uden for nummer eller af anden grund ikke oppebærer lønning, tager ovennævnte udbetaling sin begyndelse fra afskedigelsen. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling, når det tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt efterindtægt (jfr. dog § 76 i kapitlet om efterindtægt), eller, hvis sådan ikke er udbetalt, fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er udbetalt lønning, ventepenge eller pension til tjenestemanden.

§ 31. Lønninger, som er fastsat årsvis, ventepenge og pensioner udbetales månedlig og forud ved hver måneds begyndelse, dog således at dersom udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Søgnedage, på hvilke det udbetalende kontor er lukket i henhold til lov, anordning eller ministeriel bekendtgørelse, sidestilles i denne henseende med helligdage. Tjenestemandens død eller afskedigelse, efter at sådan udbetaling har fundet sted, men før månedens udløb, giver ikke staten noget krav på tilbagebetaling af det for den efterfølgende måned forudbetalte beløb. Hvis efterindtægt oppebæres, vil beløbet dog være at udligne i efterindtægten.

Stk. 2. Finansministeren kan tillade, at udbetaling finder sted indtil 6 søgnedage før den i stk. 1 anførte forfaldsdag. Dør eller afskediges tjenestemanden i tidsrummet

Lovforslaget.

Stk. 2. Efter regler, der fastsættes af ministeren, kan de berettigede give transport på ydelser efter denne lov til låneinstitutter, der af ministeren er godkendt hertil.

Stk. 3. Bortset fra det tilfælde, der er nævnt i stk. 2, kan de berettigede ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over ydelser efter denne lov, der ikke er udbetalt.

Gældende lov.

mellem udbetalingen og forfaldsdagen, kan det udbetalte beløb kræves tilbagebetalt.

Stk. 3. Dødsfald eller uansøgt afgang i den måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke tilbagebetaling af nogen del af det forud oppebårne månedsbeløb.

Stk. 4. Ved udregning af det månedlige beløb for de enkelte lønningsdele eller af andre ydelser til tjenestemænd eller pensionister såvel som fradrag i lønning eller pension forhøjes brøkdele af øre til hel øre.

§ 82. Efterindtægt udbetales månedlig forud, og begyndelsestidspunktet for udrørelsen er dagen efter den sidste dag eller periode (uge, måned), for hvilken der er eller bliver udbetalt lønning, ventepenge, pension eller understøttelse. Hvis en i tjenesten afdød tjenestemand ikke ved dødsfaldet oppebar lønning, udredes dog efterindtægten fra dagen efter dødsfaldet.

§ 35. Bortset fra de i § 34 nævnte forskrivninger kan endnu ikke udbetalt lønning, efterindtægt, ventepenge eller pension ikke bortgives, sælges eller pantsættes. Tilsvarende gælder de ved en tjenstemands fratrædelse til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jfr. § 50, stk. 3. Med hensyn til udlæg og arrest i de nævnte ydelser gælder reglerne i lov om rettens pleje §§ 513 og 614.

§ 34. Tjenestemænd kan efter nærmere af finansministeren fastsatte regler give forskrivninger på deres løn, men sådanne forskrivninger har alene retskraft, når de gives til lånefond eller pengeinstitutter, som af finansministeren er anerkendt som berettigede til at modtage dem, og de må i forbindelse med eventuelle renter og afdrag på lønningsforskud, jfr. § 33, stk. 2, ikke indeholde forpligtelse til afdrag af mere end $\frac{1}{8}$ af de lønningsbeløb, som ved lånets stiftelse udbetales til tjenestemanden. For så vidt angår de ved en tjenestemand's fratræden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jfr. § 50, stk. 3, 1. punktum, vil forskrivning kunne gives på højst $\frac{1}{8}$ af beløbet.

Stk. 2. Tilsvarende regler gælder med hensyn til forskrivninger på efterindtægt, ventepenge og pension.

*Lovforslaget.**Kapitel 10. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.*

§ 31. Denne lov træder i kraft samtidig med og har virkning fra samme tidspunkt som lov om statens tjenestemænd.

Stk. 2. Om ophævelse af den hidtil gældende lovgivning om tjenestemænds pension m. v. gælder reglerne i § 50 i lov om statens tjenestemænd.

Gældende lov.

§ 124. Ved nærværende lovs ikrafttræden ophæves lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd med de sig dertil sluttede senere love med undtagelse af de bestemmelser, som udtrykkeligt opretholdes ved nærværende lov og ved lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger. Endvidere ophæves lov nr. 104 af 30. marts 1935 om tilsyn m. v. vedrørende de under socialministeriet hørende særforørgsanstalter.

§ 125. Denne lov træder i kraft straks.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte lønningsregler og dermed samhørende bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestidspunktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, men før lovens ikrafttræden.

§ 70. Enker efter tjenestemænd, der er ansat i pensionsberettigende stilling inden nærværende lovs ikrafttræden, og som ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær egenpension, kan vælge mellem at få udbetalt den i § 64, stk. 5, nævnte ydelse, eventuelt i forbindelse med børnepension efter § 69, og laveste ordinære enkepension efter nærværende lov.

§ 71. De tjenestemænd, der ved nærværende lovs ikrafttræden har opnået ret til at søge afsked med pension på grund af alder, kan inden 1 år fra lovens ikrafttræden meddele finansministeriet, at de ønsker ved pensionering til sin tid at blive stillet, som om de var afgået med pension med udgangen af marts måned 1958. I så fald medregnes dog tjenestetid efter 1. april 1958 ved fastsættelsen af pensionskvotienten efter de ældre regler.

Stk. 2. Tilsvarende adgang til inden 1 år at vælge at få beregnet pensionen efter de i stk. 1 nævnte regler har tjenestemænd, der inden lovens ikrafttræden har fået bevilget afsked med pension på grund af alder eller svagelighed, samt tjenestemænd, der har fået tillagt pension i tiden fra 1. april 1958 indtil lovens ikrafttræden, og enker efter tjenestemænd, der er afgået ved døden i samme tidsrum. Samme ret tilkommer de i § 73 i

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

lov nr. 301 af 6. juni 1946 omhandlede personer.

Stk. 3. De tjenestemænd, der efter de hidtil gældende regler inden 1 år fra lovens ikrafttræden ville have opnået adgang til at erholde afsked med pension på grund af alder, kan inden for den nævnte frist af 1 år fra ikrafttrædelsestidspunktet meddele finansministeriet, at de ønsker at bevare adgangen til at erholde afsked med pension på grund af alder fra samme tidspunkt som hidtil med den virkning, at de ved pensionering til sin tid får beregnet pensionen som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Det er en betingelse for at bringe de forannævnte bestemmelser til anvendelse, at de pågældende og deres eventuelle pensionsberettigede ægtefæller hverken under ansættelsen eller efter pensioneringen opbærer folkepensionens mindstebeløb, idet de dog såvel i denne henseende som med hensyn til tjenestemandspensionen er undergivet de ændringer, som fremtidig måtte blive bestemt for de før 1. april 1958 pensionerede tjenestemænd.

Stk. 5. Sygeplejersker, som den 1. april 1962 er ansat i stillinger som plejemoder, oversygeplejerske, fængselsoversygeplejerske, afdelingssygeplejerske, fængselsygeplejerske eller sygeplejeassistent og på dette tidspunkt er fyldt 45 år, kan forlange sig afskediget med pension beregnet efter de tidligere gældende regler, når de fylder 60 år.

§ 72. Bestemmelserne i stk. 3-4 og 7-12 i § 71 i lov nr. 489 af 12. september 1919 forbliver i kraft.

Stk. 2. I det tilfælde, at der er sikret en tjenestemand's hustru pligtig enkeforsørgelse i henhold til de før 1. oktober 1919 gældende regler, og ægteskabet opløses fuldstændigt, men således at hustruen i henhold til § 67, stk. 4, er berettiget til pension efter manden, forbliver enkeforsørgelsen i kraft og til rådighed i overensstemmelse med lov nr. 489 af 12. september 1919 § 71, stk. 7-12. Er den fraskilte hustru som følge af reglerne i § 67, stk. 4, ikke berettiget til pension, eller mister hun ved indtrædelse i nyt ægteskab denne ret, overgår det sikrede til tjenestemandens fri rådighed, medmindre enkeforsørgelsen helt eller delvis består i overlevel-

*Lovforslaget.**Gældende lov.*

sesrente, i hvilket tilfælde det ved bevillingen eller dommen bestemmes, hvorvidt overlevelserenten skal overgives den fraskilte hustru til fri rådighed.

§ 73. Tjenestemænd, der var samgifte inden 1. juli 1931, bevarer retten til at få deres pensionsforhold ordnet efter bestemmelserne i §§ 58 og 65 i lov nr. 126 af 27. juni 1927. Såfremt hustruen afskediges med pension, må kun afgive erklæring om, hvorvidt hun ønsker sig behandlet efter nærværende overgangsbestemmelse.

§ 122. Personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1958 inden for staten gældende lønnings- og pensionslove, får i finansåret 1958-59 beregnet pensionen (ventepengene) efter de hidtil gældende regler, således at der i det nævnte finansår udbetales de pågældende reguleringstillæg i henhold til kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd med senere ændringer samt midlertidigt og særligt tillæg med de i lov nr. 125 af 25. maj 1956 for finansåret 1957-58 gældende satser. For en pensionist, der er omfattet af bestemmelsen i § 93, stk. 2, i tjenestemandsløven af 1946, beregnes reguleringstillæg m. v. som om også ægtefællen oppebar lønning eller pension efter de hidtil gældende regler.

§ 123.

Stk. 4. Bestemmelserne i lov nr. 154 af 14. april 1920 om visse fyrpasseres vederlag m. v. finder fremtidig kun anvendelse på de den 1. juli 1931 allerede ansatte eller pensionerede fyrpassere, der hidtil har været lønnet eller pensioneret efter fornævnte lov af 14. april 1920.